Putování po Státech Unie

Martin Olšák

Léto 1994

Pondělí 6. června

Se zhruba dvoutýdenním zpožděním, kdy jsem za a) doháněl resty a za b) dával do pucu motorku, jsem v pondělí konečně vyrazil na svou spanilou jízdu po Americe, či lépe po Státech Unie. V pondělí jsem se ještě ujistil telefonicky na Mongomery soudu, že tu pokutu za zapomenutou registraci motorky z minulého týdne doopravdy musím zaplatit, že se to doopravdy nedá nějak zaonačit a někdy po poledni v 90 °F vedrech jsem nastartoval a vyrazil směrem na Chain O' Lakes State Park, kde chci přespat. Cestou se nepřihodilo nic zvláštního, snad jen že jsem chcípnul na prázdnou nádrž, protože jsem si neuvědomil, že počítadlo mil mám vynulované, avšak nádrž není plná. Naštěstí mám štěstí a flašku s benzínem v zavazadlových útrobách, takže jsem na závadu dost rychle přišel. Chvíli než mi to chcíplo, sebou motorka jemňoučce škubala, říkám si: „Martine, copak se asi děje“ – no a pak to chcíplo. I pro to předchozí jemné škubání jsem podezříval prázdnou nádrž a tak mám radost, že jsem si svou první závadu na výletě vysvětlil rychle a správně. Kéž by to takhle vydrželo i do budoucna.

Chain O' Lakes – čili Řetěz jezer – je maličké království navzájem propojených maličkých jezer; zhruba sedmi nebo devíti. Osika na Albeři je větší než největší jezera tady. Celé se to rozprostírá zhruba na 5 čtverečních mílích, člověk si může pronajmout kánoi a projet se z jednoho konce na druhý, což by nemuselo být marné. Zábava by to ale byla zhruba tak na 1/2 dne a navíc stojatá voda – takže jakže. Místní fauna si už na lidi docela zvykla ve smyslu, že z člověka se dá vymámit něco dobrého k snědku. Za večerního šera jsem takhle sváděl boj o svou večeři s rodinou jezevců či co to bylo. Kufr s jídlem jsem nechal na motorce, ovšem otevřený, že do něho všechny ty krámy zase brzo vrátím, ovšem pak jsem nestačil ty malé potvory odhánět. Ledva jsem odehnal jednoho k sousedovi – tedy tak, že jsem vstal od stolu, udělal ty čtyři kroky k motorce a málem mu šlápl na rypák, tak jsem zase musel spěchat ke stolu, kde by si na sýr nechal říct druhej. Takhle jsem poletoval cca 10 minut, až byl jednou jezevec o zlomek sekundy rychlejší a neomylně si z kufru vybral štangli salámu. Naštěstí jsem zase zaútočil já, takže mu štangle z huby vypadla a onen zbaběle utekl. Definitivně jsem se rozhodl kufr zavřít, ale než jsem to stačil udělat, už byli tři další na stole a očuchávali sejra. Říkám-li tedy, že jsem si tu večeři musel vybojovat, nepřeháním.

Úterý 7. června

Vstal jsem relativně brzo – už v 7.00 h, ovšem přesto do už poměrně velkého vedra. Včerejší a předvčerejší vysoké teploty se asi podepsaly na mé vcelku nechuti k jídlu, tak jsem měl na snídani jenom dvě müsli tyčinky a litr vody, zabalil jsem a odjel směr Michigan, že bych mohl polední a odpolední vedra přežít u jezera Michigan. Jenomže vedra se nekonaly, zatáhlo se a ochladilo a vítr od vody skutečně foukal studeně. Natáhl jsem tedy dnešní štreku až do Traverse City, které znám už ze svého vánočního výletu, a celkem blízko za Traverse City na odpočívadle u dálnice zaparkoval. Na zítřek jsem si nechal první drobné opravování jako je dotáhnout řetěz, znovu upevnit – lépe a radostněji – větrný štít, na jehož úchytu se ze čtyř dva šrouby zlomily atp. Pro šrouby jsem se zastavil v hardware obchodě v T.C. a po zaplacení dolaru dvacet mi na odchodu prodavač říká: „Nashle, Martine". V první chvíli mi blesklo hlavou – odkud zná mé jméno, a teprve pak jsem si uvědomil, že to je kouzlo platebních karet. A taky asi ne každý zákazník přijde do obchodu a koupí čtyři šrouby, jenom.

Středa 8. června

Jak řekli, tak udělali. Nepočítal jsem, že bych dneska vyrazil příliš brzo, ono se řekne – drobné opravy, jenomže to se musí shodit kufry, pohrát si s naštelováním, nahodit kufry, a to všechno chvíli trvá. U větrného štítu jsem navíc řešil problém, jak zahnout jednu tyč úchytu (čtvercový profil) přesně v 7 17/32 palce délky a pod úhlem 173°. Po chvíli se mi to samozřejmě úspěšně podařilo a jen jsem si říkal, že s tak přesnou strojařinou, co na té motorce dělám, bych měl lépe studovat strojárnu, když už na to mám to nadání. Fakticky – s tím štítem jsem velmi spokojenej, tipnul bych si, že se to v nejbližší době nezlomí. (V následujících 3 dnech se mi zlomily další 2 šrouby. Je to zkrátka poddimenzované.) Teď už zbývá jen utáhnout kloub zrcátka, protože toto se ve vyšších rychlostech uklání.

Odpočívadlo – nádherně situované, u jezera – jsem opustil tedy až zhruba v půl druhé, částečně i proto, že se mi nepodařilo příliš brzo vstát. Ráno byla zzzima, že se mi až kouřilo od pusy. Vůbec tady příroda vypadá, že se teprve probouzí do jara. Kvetou šeříky a další stromy, co ještě ani nemají listí, ale napřed kvetou, podél cesty se to zelená všemi možnými odstíny zeleně, od jarní zeleně pupenů až po sytou zeleň statných listnáčů, no a tak. Na ty chladné rána si ale patrně budu muset zvyknout, tipnul bych si, že v Rockie Mountains o moc tepleji nebude.

Popostrčil jsem se tímhle krajem jezer a zeleně skrze velikej a dlouhej most mezi jezery Huron a Michigan k městečku Sante Ste Marie, kde ústí jezero Superior a ústí si do jezera Huron. Voda tam steče zhruba 20 stop, pročež jsou v tomto městečku vybudovány plavební komory. Veliké plavební komory, o moc větší než ty v Kolíně na Labi. V návštěvním centru jsem se potkal se školní exkurzí – asi padesát lidí asi tak 12 let starých. Protože tam lodě nejezdí každou chvíli, ale jenom občas, a taky proto, že turista chce být informován, natočili tam pro místní potřeby dokumentární film o historii místních plavebních komor. V Americe historie začíná zhruba rokem 1620, kdy sem z Evropy přijeli první stálí osadníci, a tak ono to nezabere moc času zdokumentovat historii plavebních komor počínaje od Adama. V určitém smyslu byl ten dokument monotonní – lidi nechtěli vykládat a nakládat lodě na jednom a druhém jezeře, tak udělali nejprve plavební komory pro kánoe. Pak se vám tady začal rozvíjet průmysl a bylo potřeba udělat komory větší, tak se udělaly větší. Pak se vám znovu rozvíjel průmysl a bylo třeba ještě větší komory, tak se udělaly ještě větší. Při zhruba pátém zvětšení se děti školní exkurze začaly nezadržitelně nudit a bavit, při sedmém nebyly k utišení a po devátém začaly nadšeně tleskat, že už je konec. Nebyl. Desáté zvětšení se teprve plánuje – spojením dvou sousedních komor v jednu velikou, avšak i toto už bylo zahrnuto v dokumentárním filmu. Po filmu následovala prohlídka vlastních plavebních komor a učitelé vyhrožovali dětem – kdo bude zlobit, toho pošleme znova se podívat na dokumentární film.

Já jsem se k večeru projel konečně taky ve směru na Rockie Mountains, tedy na západ, a dalo se to určit i podle toho, že mi slunce svítilo do očí. Na motorce – nic moc. Nicméně jsem si našel místečko na přespání, dokonce kempingové zařízení, protože to byl kemp, jenom jsem za to nic neplatil, protože tam nebyl žádný výběrčí. Každé jedno místo pro stan bylo vybaveno stolem a ohništěm, takže pěkný. To ohniště spočívalo z jeden a půl stopy vysoké železné obruče s roštem a já uznávám, že to je vynikající věc na vaření. Jenom – takovej dočista malej táborovej ohýnek s pečlivě naskládanou hraničkou dříví – to v takhle vysoké železné obruči neuděláš. Tak jsem tam naházel klacky jak jen to šlo a měl jsem večer ohýnek stavebních dělníků na předměstí, co nahážou zbytky dřeva do popelnice a zapálí, aby si v zimě trochu ohřáli ruce. Znovu jsem se potkal s jezevcem – tentokrát však jen jedním, takže nebyl v početné převaze, takže neměl šanci. Posvítil jsem si na šelestění listí baterkou a zprvu jsem viděl jen dvě zelené svítící oči. Později se to vybatolilo z křoví a byl by šel až ke mně, kdybych na něj nezadupal. Mimochodem – anglicky se tohle zvíře jmenuje raccoon. (Česky mýval.)

Čtvrtek 9. června

Ráno jsem se zastavil na majáku u jezera Superior, což je označováno jako historické místo, neboť odtud před mizernými 350 lety vyplouvali evropští průzkumníci dále na západ. Tou dobou někdy se u nás válčilo na Bílé Hoře, respektive pohasínala sláva českých králů a vzrůstala ta zahraničních, pokud se teda nepletu. Ten maják byl hezký, cožpak o to, ale začínám být podezřívavý vůči cedulím – historické museum, místo *historického* významu atp.

Zastavil jsem se u vodopádů na řece Tahquamen a za vstupné tam zinkasovali 4 $. Tedy konec konců dobře, vodopády jsou to hezké, člověk si říká, jestli by do toho najížděl bokem či to radši rychle rozpíchal a přeskočil (ani jedno, seriózně, jediná šance by byla vybalit a přenést), a tak se mi tam líbilo. Rezervace spočívala z dolních vodopádů, které byly mírnější, a horního vodopádu, kde si slušně velká řeka poposkočí cca 25 metrů. Tedy odhadem, já tam nešel s pásmem měřit. Voda je v té řece jakoby kalná, tmavě hnědá a pod vodopádem se dělá hustá pěna, člověk by řekl, že někde nahoře stojí chemička a vypouští do řeky jakési svinstva. No – tak není to pravda, respektive tu chemičku hraje příroda sama, řeka cestou vyplavuje jakési horniny či co, takže tahle barva vody je tam od počátku věků.

Já jsem to pak odpoledne na motorce popotáhl dobře 300 mil, jednak že bylo hezky a jednak že jsem se chtěl taky trochu pohnout. Přišel jsem přitom na to, že jet na západ při západu slunce není to pravé ořechové. A protože až do Montany to vede na západ, jediné řešení bude vstát brzo brzičko ráno a skončit jízdu rozumně odpoledne. Proti větru nenachčiješ a proti slunku neujedeš. Tedy bezpečně. Taky jsem přišel na to, že na jednu nádrž ujedu 142 mil, tedy když to docela mastím, rychlostí okolo 60–65. Přišel jsem na to, když jsem si ocitl bez benzínu asi tak jednu míli od čerpací stanice v Marritone. Samozřejmě jsem to dělal při vědomí, že mám stále přes půl galonu ve flašce v kufru, tedy že mám rezervu cca dalších 30 mil. Vůbec je to s tím benzínem zajímavé. Koloběžka chce napapat každých asi 100 mil, a mi to přijde, že okolo té stovky je ten benzín vždycky dražší. Tedy cena se liší od města k městu rámcově a od stanice ke stanici v nějakých centech. A ono okolo té stovky je cena vždycky rámcově větší (o pět centů řekněme) než v městě minulém či budoucím. Já neříkám, že na tom super záleží. Já jen říkám, že Murphyho zákon platí i v těchto drobnostech.

Že jsem měl docela dobrý úspěch s přespáním na odpočívadle ve Michiganu. Naplánoval jsem si jedno odpočívadlo ve Wishousinu v Nicolas National Forest, což byla zhruba vzdálenost ujetelná do 8 hodin do večera, dobrý čas na zakempování. Cesta skrze tenhle Národní les byla skutečně bezva –

kopečky – ne však kopce – jezírka, tipnul bych si, že dobré místo na sbírání hřibů. Akorát že odpočívadlo bylo zavřené (netuším proč), ale nedráždil jsem to moc, zapadl jsem na jedné cestě do lesa a vychrápal se jen tak. Před usnutím na mě zavrčel tygr nebo jezevec, kdo ví, já byl ve stanu, já to radši zkontrolovat nešel.

Pátek 10. června

Tam, jak jsem zapadl do lesa, tak to bylo vlastně východiště pro maličké pěší túry (půlmíle) na dva okolní kopečky, přičemž na úpatí jednoho se nacházelo naleziště minerálů. Dle cedulí tam chodili na minerály místní indiáni už za časů před Kristem až po 17. století a sbírali pazourky pro své nástroje. Taky jsem si tam zašel a našel jsem si jeden šutrák s pěkně rostlými krystaly a jen dvě věci mi vrtaly hlavou. Za a) ten kopec se moc neliší od všech těch ostatních kopečků okolo, tak jak to, že na ty minerály ti indiáni přišli? A za b) – jestli já začnu sbírat suvenýry (veteš) z cesty takovým tempem, jako že pátý den na cestě a už mám šutrák v tobolce, tak snad abych si koupil na tu motorku ještě jeden kufr.

Namířil jsem si to znova na západ, avšak počasí se zhoršilo, vyrážel jsem za mírného deště patřičně zaigelitován. Z toho ranního mrholení jsem ještě jakž – takž ujel, ale později přes den jsem projížděl dvěma přeháňkami. Poslední byla zrovna uprostřed druhého národního lesa a já jsem zrovna tak zhruba potřeboval benzín, tak jsem se zastavil ve vodácké hospodě a místní čerpací stanici zároveň na místě jménem Oxan. Typická rekreační oblast, něco jako osada na Sázavě. Výčepní mi dala klíč od pumpy, vysvětlila mi, kde se to odemyká a poslala mě, ať si teda načepuju. To není jako v některých městech, kde za benzín musíš nejdřív zaplatit a pak Ti teprvá pustí pumpu. Načepoval jsem si, vrátil klíč, řekl jí cenu a tu cenu taky zaplatil – že by to někdo šel příliš kontrolovat, jsem nepředpokládal a ani se to nestalo. Měl jsem skoro nutkání v té hospodě zůstat a dát si něco k snědku, ale pak jsem si říkal, že v tomhle kraji najdu nějakou podobnou hospodu i večer a dám si něco k snědku večer, teď že je dobrý čas trochu popojet, anžto už bylo po dešti a dělalo se hezky.

Tak jsem si večer vyhlídnul jednu malou vesničku při cestě – Nové Švédsko, která však, jak se ukázalo, vůbec nebyla zapadlá díky blízkosti kempu a rekreačního střediska na okolních jezírcích. Lidi tam dokonce museli čekat na místo u stolu a hospoda byla dobře napěchovaná. Přitom na jídelním lístku nebylo nic moc speciálního, typická kombinace amerických hospod, jak jsem to viděl už mnohokrát – ze pár kombinací hovězích steaků, kde si můžeš říci, jak moc to chceš udělat – od krvavého až po dobře propečenej, ze pár kombinací kuřat a jakési rybky. Měl jsem po všech těch pytlíkovaných nudlích od

Liptona a vločkách chuť na pořádný flák masa, tak jsem si objednal krvavej steak. Steak, že to bývá pořádnej flák masa a krvavej, že jsem ho takhle upravenej ještě neměl. A už hned tak asi mít nebudu. Vono to nebylo dobrý. Flák masa to byl – něco jako půl palce na výšku, přes celý talíř, kobzol jsem dostal na speciálním dalším talíři, jenže to maso bylo dost tučné. A kde to bylo tučné, tam to bylo jako žvýkačka, to se nedalo jíst. Libové maso bylo vcelku dobré, ze začátku, ke konci pak už všechno mělo jakousi tučnou pachuť a já měl problémy polknout, že se mi zvedal žaludek. A když jsem si uvědomil, že se mi zvedá žaludek a že mi to zase až tak moc nechutná, když mi to prošlo mozkem, tak to začalo být ještě horší. Vypadl jsem z hospody a nebylo mi až tak moc dobře. Hospoda narvaná, málo místa, uřvané děcka, spěchají na tebe, ať už uvolníš místo dalším, univerzální americké menu a na to všechno jídlo, které mi nechutnalo. Nahodil jsem koloběžku, že si najdu místečko na přespání, a ono jak na potvoru se mi žádné až tak moc nezamlouvalo. Až jsem přijel jednu slibně vyhlížející křižovatku, tak jsem na cestě udělal obrátku o 180 $^\circ$, že se tam vrátím, jenomže jsem byl při té obrátce moc široký a sjel jsem na protilehlé straně pěkně do škarpy. Prostě mě tam holka převážila. Poškozený je větrný štít (naprasklý na jedné straně) a – bohužel – nádrž, na které je zvrchu promáčklina, jak jsem si na ni v té havárii dosedl. Naštěstí pro mne se tam přichomýtl chlapík s manželkou a ti mně pomohli tu koloběžku zvednout zpátky na cestu, sám nevím, jak bych to udělal. V těch nízkých rychlostech je ten cycle skutečně obtížněji zvládnutelný. Nakonec jsem se zakempoval na jedné odpočívce, když jsem večer musel pozabíjet asi 20 klíšťat, které částečně lozily po mně a částečně po stanu. Byl jsem dost udiven, že zakouslé do mé nohy bylo jenom jedno.

Na horizontu zuřila ostrá bouře, blesky se tam sypaly jeden za druhým, a musely to být pěkně veliké blesky, naštěstí to bylo daleko na západě a nestočilo se to nad mou hlavu.

Sobota 11. června

Na dnešek mám plánovanou návštěvu Minneapollis a docela se na to těším. Chci se podívat na největší v Americe kryté obchodní středisko jménem Mall of America, o kterém profesor Berger v náladě na party tvrdil, že pokud tohle neuvidím, tak jsem neviděl Ameriku, že tam mají speciální zkušebnu na – nyní v Americe extrémně populární – kolečkové brusle, kde si to nejen vyzkoušíš, ale si i můžeš zabruslit, že tam mají i podobnou zkušebnu na lyže, kde si můžeš zkusit zalyžovat, a tak.

Tak s těma lyžema, na které jsem byl skutečně zvědavý, to kecal, anebo v létě nejdou lyže až tak moc na odbyt, tak je ani nevystavovali. Ale jinak je to veliký business & show. Veliký třípatrový komplex tvaru čtverce, v každém rohu je obchodní dům velikosti menší Kotvy, po obvodu toho čtverce pak – ve třech patrech – obchodní promenády a uprostřed toho čtverce – regulární Matějská pouť s kolotoči, rychlodráhou, strašidelným zámkem atd. Na těch obchodech je přitom vidět, že dělají profit, protože si můžou dovolit všelijaké estrády pro zákazníky. V jedné „Kotvě" kupříkladu pod eskalátory seděl chlapík ve smokingu a hrál na piáno. Kobereček, malý stolek s plastickou kytkou, dvě křesílka a v nich si hoví starší pár obtěžkaný taškama s nakoupenou veteší zasněně zaposlouchaný do klasické muziky. Prostě idylka. Po jisté – ne malé – chvíli jsem našel i obchod se sportem, kde byla ona zkušebna kolečkových bruslí – uprostřed byla zrovna malá tělocvična a chceš-li si vybrat basketový či kopací míč – můžeš si ho nejprve vyzkoušet. Kluci tam samozřejmě házeli balonama na koš jako vzteklí. U vchodu do komplexu jsem dostal plánek a seznam všech obchodů, co tam byly, a bylo to tak, že 1/2 všech obchodů byly hadry, ve 1/4 hospody a restaurace a zbylá čtvrtina pak všechno ostatní, co už tak člověka v těchhle obchodních střediscích nachází. A lidu plno …

Vytratil jsem se ven asi po 4 hodinách, když jsem si nechal vyvolat své první dva prázdninové filmy, a namířil si to zase na severozápad. Na hodně pěkném odpočívadle jsem to zapích' a že tam bylo i vodácké minitábořiště na řece Rum, tak jsem tak potkal dva vodáky – George a Rotanu, jak si sedí u ohýnku a užívají večera, řeky a pohody. Tak jsem donesl slivovičku a povídal a užíval si s nima. Mimochodem – George je jeden z dalších Američanů obrácených na slivovicovou víru. Začínám přemýšlet o tom, že si koupím vlastní kánoi, až teda budu zase doma.

Neděle 12. června

A sedmý den odpočíval po své práci. Tak teda jo, tak jsem taky odpočíval. Respektive jsem doháněl, co jsem neudělal dříve. Znova vyladění motorky, olej, řetěz, a zdá se, že tyhle dvě operace budu dělat celkem často. S olejem tomu rozumím, někudy to prostě teče ven, ale s řetězem tomu nerozumím. Kde se to může, u čerta, pořád takhle vytahovat? Kdybych tam před odjezdem z Lafayette nevyříznul neohebný dvojčlánek a řetěz takto vydatně nezkrátil, tak už teď nemám, kam bych ho vyšponoval, pomalu. Takhle mám místa halabala, vlastně habaděj, ale na rozum mi to nejde.

Trochu jsem si plánoval, kudy že to popostrčím příští dny, a trochu jsem si lenošil, četl v knížkách a trochu jsem pral a vono mi to kupodivu zabralo celý den. Že odpoledne i trochu pršelo, tak se mi ani nikam moc z pod piknikové stříšky nechtělo. Pár motorek projelo okolo – hezkejch, Honda Gold Wing a tak, a jedna ta motorka – Jamaha – podobná té mojí, ale novější – si to přihasila až pod stříšku v sedle s Johnem. Že byl na té svojí jen hodně nalehko a že se mu nechtělo dále moknout, tak se přijel schovat. Povídali jsme, a on to je veliký motorkář, zdá se, že na tom projel pomalu celé Státy, a taky četl Zen & the art of motorcycle maintenance, takže jsme si byli dost blízcí. Srovnával trochu své předchozí jízdy singl s loňskou na jih s manželkou a povídá mi, že z těch singl výletů si pamatuje víc, že jakoby potkal více lidí, že když jedeš ve skupině, tak tě členství ke skupině trochu vylučuje ze členství v krajině, kterou projíždíš, s lidmi, kteří tam bydlí. A že teda i ty singl výlety mají svoje kouzlo. A jak se zjevil, tak se zase po dvou hodinách vypařil. A já se šel vykoupat do řeky, dopsal jsem deník a šel jsem spat.

Pondělí 13. června

Dědci, co se starají o odpočívadlo, mne už tam pomalu brali jako raritu, tak jsem to ráno pobalil a v dobrém rytmu a v dobrém čase a v dobrém počasí vyrazil dále na sever až ke kanadské hranici. Cesty cestičky mně zavedly i na šotolinu v jedné státní rezervaci, ale i to jsme zvládli a i bez použití autoatlasu se zase našli na správné cestě ve správném směru. Cestou jsem převážně potkával Andersony, Nelsony a Petersony a i to mně utvrdilo v tom, že tato oblast je přírodním rázem blízká skandinávským zemím. Spousta lesů, jezírka a jezera a – řekněme – relativně chladnější počasí. Teď, když nad celými Státy jsou teploty okolo 80–90 °F, někde i přes 100, tady je snesitelných pětasedmdesát.

Celkem nečekaným způsobem se mi zohla páka spojky. U benzínky mi motorka spadla ze stojanu – respektive stojan se zabořil do měkkého asfaltu a motorka se skácela na bok. Jak se přitom mohla zohnout páka spojky, která je hodně natěsno mezi řídítkama a větrným štítem, moc dobře nechápu, protože ani jedno ani druhé nenese stopu poškození. Když jsem se kombinačkama pokoušel tu páku vyrovnat zpátky, tak jsem ulomil bambulku na konci – pochopitelně, protože to je slitina a ta se nedá jen tak zohýbat. O záhadu víc, jak se to mohlo tak pravidelně zohnout při spadnutí.

Utábořil jsem se v maličké vesnici v „městském parku“ – odpočívadle, komfortně s tekoucí vodou, záchodama, piknikovou stříškou a stoly, jak jsem ostatně zvyklý, a jenom proti neuvěřitelnému množství komárů a mušek jsem musel rozdělat čoudící ohýnek. To je repelent k nezaplacení. Večer jsem si poslechl předpověď počasí s přeháňkama na zítřek a teplotama v mých milovaných stupních Celsiů, protože to bylo kanadské rádio.

Úterý 14. června

Nad ránem pršelo a pak bylo tak celkově zataženo, takže jeden nevěděl, jestli bude pršet, nebo nebude pršet nebo jak to bude. Až mi pak řidič zastavšího se kamionu řekl, že směrem na západ, kam jedu, pršet nebude, protože odtamtud přijel a bylo to tam dobrý. Jak říká staré dobré přísloví – důvěřuj, ale prověřuj – tak jsem to prověřil a hodně na západ už doopravdy nepršelo. Jenom tam byla taková drobnost, že jsem před tím musel projet dvěma přeháňkama. Pro normálního cestovatele je tedy první zážitek ze Severní Dakoty, že je to tady, k čertu, nějak blbě placatý, můj první zážitek byl, konečně jsem, chvála bohu, vyjel z pod těch mraků a začal se sušit. Obzvláště pak nohy, protože mi moje policejní kanady za 40 Kč nějak promokly. A tak Dakota je pro mně dobrej stát, i když jsem tam měl jednu zajímavou závadu na koloběžce. Začal mi chrastit výfuk a bylo rozbité těsnění mezi výfukem a blokem motoru a motorka šla ze síly. To mě znepokojilo. OK, uvolněný výfuk, zastavím, dotáhnu, ale co má výfuk společného s tím, že motor jde ze síly? Že se to nerozjíždí tak svižně jako obvykle, a že tomu vůbec chybí pružnost. Zastavil jsem tedy u benzinky ve městě Langdon a výfuk rozebral a zase složil, že to bylo lepší než prve. Přitom mě okukovali dva místní kluci – tak 12 let – se slovy: „No to je pěkná motorka, a vééélíká, a kam jedeš a co děláš a to máš prima prázdniny," což jsou chvalozpěvy, které si vždycky rád poslechnu. Jak jsem to tak spravil, tak jsem projel koloběžku trochu za městem, výfuk nechrastil a hlavně, zase to jelo svižně. To jsem se dost chválil, jak jsem šikovný, otočím to zase zpátky do města a v tu ránu už to zase nejede svižně. Chvíli mi trvalo, než jsem přišel na to, že on vlastně fouká dost silný, pravidelný západní vítr a že ono jestli to jede svižně nebo nejede záleží prostě na tom, jestli jedu na východ nebo na západ a prdlajs to záleží na výfuku. Na svou omluvu řeknu, že za větrným štítem jsem ten protivítr prostě necítil.

Popojel jsem kousek za Langdon a utábořil se na odpočívadle, co bylo dočasně zavřené a co na něm byla cedule – Zákaz kempování. Ten západní vítr fungoval bezvadně místo repelentu – prostě všechny komáry odfoukl, jenom stan jsem si musel postavit za křak, aby neskončil kdesi v dálce jako ti komáři.

Znova jsem utáhnul na koloběžce řetěz.

Středa 15. června

Ta patnáctka v datu znamená, že mám před sebou ještě 61 dnů prázdnin, anžto zpět v Lafayette bych se měl objevit 15. srpna. Jak se tak dívám na první stránku, tak za sebou už mám 9 dnů, které nebyly marné, i když věřím, že i dny budoucí nebudou k zahození.

Severní Dakota – stát, kterým většina cestovatelů profičí jak zapálená rachejtle, jak to říká můj průvodce Amerikou. Ono je to tu tak, že když se otočíš dokola o 360 $^\circ$, tak furt neuvidíš nic. Plocha placatá s velice úrodnou tmavou půdou. Když jedou koncem léta kombajnéři sklízet zrno, tak celá ta sklízecí mašinérie začíná dole v Louisianě a Texasu a táhne postupem času skrze celou Ameriku až skončí v Severní Dakotě. Připadá mi, že jediný rozdíl mezi plackou tam dole a tady nahoře je v tom, že tady je chladněji. A přece jsem tady našel trochu kopečky – na samé hranici s Kanadou je u městečka Botineau státní rezervace Matigohse – a hned se to tam hemží pionýrskými tábory, rekreačními středisky atd.

V témže městečku jsem v obchodě Jamaha zakoupil novou páku spojky, ať mi ta koloběžka nevypadá tak moc orvaně, a důležitější – těsnění pro výfuk. Původně jsem si myslel, že ještě dneska ujedu z Dakoty pryč do Montany – a ušetřím tak jednu hodinu, protože se octnu v dalším časovém pásmu, pak jsem to ale zakempoval těsně před hranicí na odpočívadle, protože mi mapa říkala, že hned tak brzo bych později něco takového nepotkal. Trochu jsem šteloval na koloběžce a tak už vím, kudy mi to cedí olej nejvíc. Je to stále totéž těsnění okolo hřídele náhonu na řetěz. Taky řetěz jsem dotáhl a začíná to vypadat, že se mu chce do důchodu a že bych si měl hledět pořídit novej. Docela by mě zajímalo, kolik bude stát řetěz k motorce, která celá stála pět stovek.

Večer nám bylo lze viděti duhu a bývalého majitele okolních polí, onen pak v kowboyském stetsonu a klasických džínách, jak též jinak.

Čtvrtek 16. června

Ráno se probudím a co nevidím, tedy samozřejmě co vidím. Vidím, že prší, že je zataženo přes celou oblohu a že to vůbec nevypadá, že by se to chtělo roztrhat. Moc se mně do toho jet nechtělo, a tak jsem se ráno balil přes tři hodiny a na cestu jsem se dal až po poledni. Výletníci ze západu mne nepotěšili, včera prý v Yellowstoně sněžilo. Hned jak jsem vyjel, tak začalo samozřejmě pršet víc. Proti chladu jsem vybaven dobře, proti dešti méně, chtělo by to nepromokavé boty. Ty svoje si nyní pečlivě krémuji každý den – po zkušenosti z Minnesoty, ale i přesto po chvíli jízdy v dešti promokají. Přehoupnul jsem se přes hranici do Montany a s hranicí jakoby i začaly kopečky, trochu. Robert M. Pirsig ve svém Zen & the art of motorcycle maintenance tuhle hranici popisuje jako hranici mezi vyprahlostí a svěží zelení. Tohle potvrdit nemůžu, mně se i Severní Dakota zdála dost zelená.

Z benzínky jsem se pokusil dovolat domů a k Drábkům, doma nikdo nebyl a u Drábků mi otec Drábek sdělil, že Lenka není doma. Zase jsem se zapomněl zeptat, jak že to vlastně dopadla u státnic. Příště.

Popostrčil jsem se k přehradě na Missouri – Fort Peck Lake, těsně pod přehradní zdí to vypadalo na velikej slejvák, tak jsem se raději šel schovat do hospody. Pršelo zdatně, pročež jsem si ke svému rozhodnutí gratuloval. Trochu jsem se tam posušil a přečetl si konečně své pondělní noviny z Minnesoty a odpůldne jsem přejel jenom malej kousek k místní pláži a piknikové stříšce, zakempoval a zase se do té hospůdky vrátil. Dostal jsem tam půlku grilovaného kuřete, až jsem to skoro nebyl schopen sníst, a to vše za pouhých $ 6. To bylo o moc lepší než minule ten krvavej steak. Tahle hospůdka se mi doopravdy líbila, i jsem dostal od vrchního průvodce o místní přehradě – stavěli to v třicátých letech a sypaná hráz je délky 7 kilometrů. Žádný drobek.

Kupodivu jsem byl po dnešní krátké, ale mokré jízdě dost znaven, tak jsem to v půl jedenácté jako poslední host z hospody zabalil a šel spat.

Pátek 17. června

Den, na který hned tak nezapomenu. Ráno na mne svítilo sluníčko, tak jsem se vykoupal v poměrně studené vodě Missouri a taková ranní koupel doopravdy člověka osvěží.

Důvod, proč jsem to vlastně zahnul k Fort Peck původně byl, že jsem se chtěl trochu blíže podívat do prérie a projet se na koloběžce po místních štěrkových cestách místy, kde zas až tak moc civilizace nejni. Že bylo hezky, slunečno, tak jsem si na jednu takovou cestu dneska odbočil. Řeknu vám, ta krajina tam byla zkrátka úžasná. Všude zelené plus jakási zrovna žlutě kvetoucí kytka, malé kopečky, potůčky, co dělají malé Grand Canony, přesně ta krajina, kudy se v mých klukovských snech proháněl na svém věrném mustangu Vinetou a jeho přítel Olda Šetrný. A teď jsem se tam proháněl já v sedle své Jamaha 650 special. Teda až na ty krávy, ty tam za Vinetoua asi ještě nebyly.

Tuhle se ti podívám na botu a vidím, že na ní mám kraví hovno, tedy lejno – pro citlivější. Tak se tak začnu dívat, kde všude je to hovno i na koloběžce, a pak už se jen nestačím dívat na to, jak jedu do škarpy a zase jednou padám na zem. Mám z toho o něco více rozbitý větrný štít a o něco více poškozenou nádrž, zkaženou náladu, říkám si, že mi to hovno doopravdy stálo za to.

No ale vyškrábal jsem se zpátky na cestu a znova jsem to rozjel a znova si užíval té pohody a krásy okolo, dokud jsem se nedostal na ještě ne zcela suchou cestu a tam to málem nepoložil znova. Tentokrát je ta historka o tom, že se mi napěchovalo bláto pod blatník předního kola a po následném smyku jsem zjistil, že jsem to ustál otočen o 180°do protisměru. Udělat hodiny v autě, dobrá, ale udělat hodiny na koloběžce – nemám v plánu to v nejbližší době zrovna trénovat.

Sto metrů na to mi začala prokluzovat spojka a motorka prostě zůstala stát uprostřed cesty. A že teda se dál už nejede. Šest hodin mi trvalo, než jsem ji přesvědčil, že se teda dál jede. Přitom jsem z ní dvakrát vylil olej – poprvé, abych se podíval, jak ta spojka vypadá a podruhé, abych správně nasadil osu nožního nakapávače motoru. Podruhé jsem si pro tu svoji blbost dost nadával. Ještě jedna blbost se mi přitom povedla – nechal jsem omylem přes hodinu svítit světla a dost jsem tím vysušil baterku. No ale jinak jsem na to svoje spravování dost pyšnej. Přes tři hodiny mi trvalo, než jsem přišel na to, kde je zakopaný pes, no a pak už to byla jen otázka, jak ten problém vyřešit. A nedělat chyby při zpětné montáži.

Co se stalo je, že ta spojka je už asi dost ošoupaná a tak bylo třeba někde ušetřit trochu místa mezi třecími disky na jedné straně převodovky a přítlačným zařízením na druhé straně. Mezi těmito dvěma pak vede skrze převodovku ocelová spojovací oska. Profesionální mechanici se z mé opravy patrně zhroutí, já jsem se nezhroutil, já potřeboval z toho bláta vyjet a to se mi podařilo. Řeknu vám, že jsem na to potřeboval všechen svůj um i kompletně všechny své nástroje, které sebou vezu. Tedy s výjimkou radeka na lyže. A že jsem odtamtud vyjel, na to jsem patřičně pyšnej.

Řidiči okoloprojíždějících aut – tří – se mne samozřejmě ptali, zdali potřebuju pomoc, a že do nejbližšího města je to odtud dalších 35 mil. Dostal jsem se do něho ten večer, ale posledních 10 mil jsem jel jen na světlo reflektoru, protože už byla tma, a to na šotolině není nic moc. V motelu jsem se pak ve vaně s horkou vodou vzpamatovával snad hodinu, a pak jsem si zašel do báru na něco k jídlu a něco k pití a na kousek řeči s místníma. Jenže ti už měli tak upito, že jsem neměl nárok je kdy dohnat, jazyky se jim motaly a museli se držet báru, že aby nespadli. Ale byl jsem pro ně zajímavá rarita odněkud z exotické České republiky.

PS: Pokud se mne zeptáte, jestli mi to všechno stálo za to, tak bez váhání odpovím, že stálo a že bych tam jel znova, když na to přijde.

Sobota 18. června

Krk mě bolí, a to tak, že hodně. Při vstávání si raději držím hlavu rukou, abych trochu pomohl vzpěracím svalům na krku, ale i tam je to bolest. Bolelo mě to už včera a mám podezření, že jsem si jednoduše hlavu vytřásl včera na šotolině, přece jenom helma působí jako dobré kyvadlo, každý otřes svou váhou pěkně prodlouží. Tak jsem poprvé, co jsem v Americe, použil svou masážní emulzi hřejivou a ono to na krku dost pomohlo. Jen jsem si nadával, že jsem si ty krční svaly nepromasíroval už včera. Chvíli jsem dával do pucu motorku, hlavně pak větrný štít. Dva velké úlomky ze včerejška jsem na něj přilepil širokou lepící páskou a ono to vypadá, že by to mohlo držet. To by mě potěšilo, protože takhle mám opět krytou pravou ruku. I tak tam ten štít visí už jen na třech šroubech, no ale budu-li ho periodicky kontrolovat a přelepovat, mohli bychom spolu ještě kousek cesty ujet.

Vyrazil jsem na cestu až odpoledne, jednak že jsem se pozdě vzbudil a jednak že bylo zataženo a takové počasí, co k cestování moc neláká. Takže jsem to tipoval na 3–4 hodinky jízdy a zakempování rozumnou vzdálenost od Ledovcového národního parku, kam bych mohl pohodlně dojet zítra. A že se vyčasilo, tak jsem měl i dobrou náladu a na parkovišti u jedné benzinky jsem si i prohlídl výstavu historických amerických vozidel. Severně tomu vévodil Ford model T z roku 1920, kterému navíc nechal majitel i chvíli běžet motor. Tenhle model T, to je něco jako americká legenda unifikace. Bylo to první levné americké vozítko, masově prodávané a p.t. Ford o něm prohlásil ono legendární „Zákazník si může vybrat jakou jen barvu chce, pokud to bude barva černá.“ V jiné barvě to fabrika prostě nevyráběla.

Jedu si takhle a libuji si, jaká že to je na motorce pohoda, že člověk vidí přes celé nebe, ne jako v autě, kde ti to střecha prostě nedovolí. A říkám si, že už je pomalu čas napsat nějakou vzdušnou úvahu na téma mraků a mráčků, co jen různých modifikací jsem už tuhle cestu viděl, když takhle koukám, že mi ta pohoda končí a že jedu přímo do bouřky jako blázen. A že prostě nikde přede mnou podle mapy není žádná hospůdka, kam bych se schoval. No tak teda že zase jednou zmoknu, no ale za oním mrakem jsem viděl slunečno, takže bych měl nějak oschnout. A jedu si dál smířen s mokrým mým osudem, když ono se to nad mou hlavou jaksi zázračně protrhalo a já tou bouřkou projel jako tunelem na druhou stranu jen s pár kapkama. A přitom pršelo napravo i nalevo.

Nedlouho poté jsem to zakempoval u jedné sýpky a užíval si večera se zapadajícím sluncem za hory, co už vypadaly jako Skalisté.

Neděle 19. června

Někdo mi ukradl lžíci. Prostě jak jsem ji tam včera položil, tak tam dneska není. Jediným vysvětlením je, že si ji odnesl do svého doupěte jeden z místních syslů, no ale moc smyslů to nedává. Naštěstí mám lžíce dvě, takže jsem se nasnídal, ale bez lžíce se neobejdu, musím si nějakou někde opatřit.

Konečně jsem dorazil do Ledovcového národního parku a i jsem našel místní horskou službu, u které se dají zakoupit mapy a kde se člověk musí zaregistrovat, chce-li si někam popojít. Rozhodl jsem se zítra si udělat volno a na túru vyrazit odpočatě v úterý. Túru jsem si vymyslel šestidenní tak, aby to jeden zhruba mohl ujít, bude-li dobré počasí. Já si musím zaregistrovat přesný itinerář a tento i dodržovat – tedy podle regulí HS. Jenomže při mém způsobu turistiky, kdy přechod přes dané sedlo dost závisí na tom, jaké je počasí atd., to prostě dopředu na šest dní říct nemůžu. Můžu říct, co bych si takhle zdola asi představoval. Ale určitě nemůžu říct, jak to bude nahoře. Nakonec se ukázalo, že začínám-li v úterý, tak se nejdříve můžu zaregistrovat v pondělí, takže jsem sbalil mapy a večer budu mít o čem přemýšlet.

Jenom za to, abych se dostal do národního parku, jsem zacvakal 3 $ a kdybych chtěl přespat v oficiálním kampu, tak bych měl platit dalších 10. To mi nepřišlo spravedlivé, jenom za to, že si někde postavím svůj maličký stan a vyspím se, bych měl platit tolik, tak jsem to potáhnul kousek po šotolinové cestě a upíchl se v lese. Proti komárům jsem si musel udělat dýmivý ohníček, ale i tak jsem brzo zalezl do stanu a šel spat.

Pondělí 20. června

Sjel jsem ráno zase zpátky do městečka Apgar, kde jsem s výhledem přes jezero na nádherné hory posnídal a na horské službě si vyzvedl povolenku k putování skrze n. p. Celé to zaregistrování mého výletu trvalo snad přes hodinu a dostalo se mi nespočet dobře míněných rad, jako že když se chodí po horách, tak to vede nahoru a dolů. Starostliví byli chlapci hodně, na což nejsem až tak moc zvyklý, celá ta věc se zaregistrováním si výletu, jinak že mi není povoleno tam přenocovat, atd., je mi trochu proti srsti, ale dobře. Jiný kraj, jiný mrav, česky se tu kvůli mně učit nebudou. Stejně si myslím, že jakmile se dostanu do hory, tak už – konečně – budu záviset na sobě a svých schopnostech, ale pro jistotu mám své povolení s sebou.

Popojel jsem další kousek k benzince a začal pracovat na koloběžce, jako vyměnit olej, trochu ji umýt a tak a dobře mi to zabralo čtyři hodiny. Tedy – nechvátal jsem nijak – poprvé v životě jsem na ní čistil olejovej filtr (pěkně zaprasenej) a taky mám přece dnes den volna. Chlapík na kole se tak u mne zastavil, a že by se potřeboval podívat do mapy, kudy že to vede dál. Pak se z něj začalo soukat, že potřebuje do Jižní Dakoty, že je z kola vyčerpaný, že má zraněné koleno a zraněný krk a že na oči moc nevidí a jestli bych mu nemohl nějak pomoct, třeba že bych ho vzal na špagát za motorku. Což je naprostý nesmysl, ale on vypadal, že vůbec nejlepší by bylo, kdybych si s ním vyměnil svoji koloběžku za jeho kolo a ještě mu dal nějaké peníze na benzín. Zajímavé typy tady člověk někdy potká.

Odpoledne jsem to konečně pobalil, nakoupil jídlo a Cestou-ke-slunci projel skrze n. p. na druhou stranu. Tahle cesta – vybudovaná v třicátých letech – je vybudovaná čistě pro účely automobilové turistiky. Tedy ne proto, že by se člověk potřeboval dostat skrze průsmyk na druhou stranu nebo tak. A tak ta cesta vede nahoru i dolů hezky pozvolna, ale vede krásnejma horama a je tam spousta odpočívadel, aby si turista mohl zastavit a obrázek si vyfotit. V sedle jsem si vyšlápl půldruhé míle nahoru na vyhlídku, tam už to bylo všechno pod sněhem. Taky jsem si vyfotil několik hor dookola a díval se vypůjčeným dalekohledem na horské kozy ve skále a pěkný to tam bylo. Jenom ty zvířata tam všechny jsou, že se to člověka moc nebojí, že to člověka prostě ignoruje. Zpátky na parkovišti v sedle, kupříkladu, se jedna ta horská koza procházela mezi auty a lízala tam z asfaltu motorovej olej či co to tam mohlo být. Když je to až takhle krotký, tam mám pocit, že něco není v pořádku.

Zastanoval jsem na odpočívce kousek od mého zítřejšího východiště na 6-denní výlet uprostřed ohrad s krávama a uprostřed komárů, ale že jsem použil svůj čerstvě koupený repelent, tak ti to na mě vůbec nelezlo. Nikdy bych nevěřil, že tyhlety repelenty můžou pracovat až takhle účinně.

Úterý 21. června

Vedro mě probudilo brzo brzičko ráno, napěchoval jsem do sebe zase trochu pepsi-coly, abych už konečně vyprázdnil litrovou flašku, kterou chci použít na benzín k vařiči, a sjel jsem cca 6 mil k americko-kanadské celnici, kde je východiště k mému putování. Než jsem se tam nasnídal a přebalil a všechno, tak vám bylo půl jedenácté. Cestou ke svému prvnímu kempu u jezera Glenns jsem potkal dva členy H.S., jeden z nich mi neprodleně zkontroloval povolenku. Též jsem na cestě potkal dost hodně lidí, což mě překvapilo, netipoval bych, že Američani dělají i něco jiného, než autoturistiku. Ale na výchozím parkovišti bylo zaparkovaných docela dost aut ze všech možných států Unie – mezi nimi i Porsche z Indiany – tak se tím údolím Belly river muselo putovat celkem dost lidí. Vedro bylo celý den a celý den jsem se v podstatě nezvedl do vyšších nadmořských výšek, jen jsem se k těm horám přibližoval. O polední pauze jsem si vlezl do řeky a v ledovcové ledové vodě se trochu zchladil, první věc, když jsem dorazil do kempu, bylo, že jsem vlezl do řeky a trochu se zchladil. Přitom vlézt do řeky a okoupat se se tady v n. p. nesmí, aby se neznečišťovala voda.

V kempu už byla skupina tří Kanaďanů a dvou Američanů, a byli to docela hovorní hoši z té Kanady, a pohostinní, i šálek horké čokolády jsem dostal, i trochu rumu na vylepšení, a byl bych dostal i rybku, kdyby se jim nějaká podařila to odpoledne ulovit. Jenže se bohužel nepodařila. Zastavil se tam u ohně i majitel toho porsche z Indiany, zrovna si vyšel kousek směrem do sedla a tak jsem se dozvěděl, že jeden můstek tam vzala voda a že řeka tam proudí dost rychle. No – může být, že se zítra do toho sedla nedostanu. Další dva příchozí do kampu – John a Toni – mají zítra do Stoney Indian Pass sedla taky namířeno, tak může být, že ve třech se tam nějak protáhneme.

Nemalá část naší diskuse u ohně byla o komárech, protože za asistence komárů. Bylo jich tam tolik, co v životě nepamatuju, a musel jsem použít Kanaďanův silnější repelent, abych tam mohl přežít. Horké dny a předchozí deště komárům neobyčejně svědčí. Na Aljašce, kam se zbývající dva Američané chystají pokračovat, je to však prý ještě horší.

Středa 22. června

Vedro a komáři, to je docela dobrá charakteristika rána. Na Johnyho s Tonym jsem musel ráno chvíli počkat, třebaže sám jsem vstával pozdě. Tihle dva kluci pracujou v místní hospodě v Many Glacier jako kuchař a umývač nádobí a na tři dny volna vyrazili do hory. Ti dokonce ani nedostali povolení do toho sedla jít, no ale nezdá se, že by jim to až tak moc vadilo. Celou cestu nahoru, a bylo toho 800 výškových metrů a s batohem, toho bylo vskutku dost, jsem si říkal, že od jisté výšky už ti komáři musí přestat, ale jejich množství se zmenšovalo jen velmi pomalu a dokonce i v sedle samotném jsem jich na sobě dva nebo tři zabil.

Třikrát jsme cestou nahoru narazili na stržený mostek přes řeku. První jsme zkusili hodit na původní místo, ale se nám to nepovedlo. Museli jsme přebrodit, což nebylo nějak nebezpečné nebo něco, ale voda byla studená. Druhý mostek jsme se ani nepokoušeli spravit a rovnou jsme přebrodili, přičemž Tonymu uplavala bota. Cestu došel na levé noze v sandále – 8 mil. S třetím mostkem byla dobrá šance, že se nám ho podaří ustavit zpátky, tak jsme to zkusili a taky se nám to podařilo. Pak už jsme jenom přešli pár sněhových polí (Tony v sandále) a po jasně rozkvetlých loukách dorazili do sedla. Já vím, že všude okolo byly ještě vyšší hory a že sedlo samotné má jen 2100 výškových metrů, ale i tak jsem se tam cítil jako na vrcholku světa. A taky že tam byli konečně jenom tři komáři. Dolů jsme šli o dost rychleji a cestou jsme halekali, abychom zaplašili medvědy. Našli jsme zepár medvědích stop v blátě na cestičce a halekání se tu doporučuje, že ať medvěd ví, že už se mu blíží potrava. Dole, ve Waterton River údolí jsme opět potkali dva členy H.S., kteří nelenili a zkontrolovali si naše povolenky. Nakonec neměli ani moc řečí, že si to John a Tony mašírujou jinudy, než původně měli. K jezeru Waterton jsme nakonec nedorazili a utábořili jsem se – bez dovolení – v kempu u jezera Koonely o dvě a půl míle dříve z části pro únavu a z části opět pro únavu. I tak toho bylo za dnešek přes 11 mil. V jezeře Kootemai se nám před očima koupala sobí rodina – čtyři statné kousky. Pokud to teda byli sobi – anglicky se to jmenuje moose.

Čtvrtek 23. června

John a Tony by měli vstávat brzo, protože chtějí chytit ranní parník přes jezero Waterton do Kanady a odtud pak stopem zpátky do Many Glacier, kde dnes odpoledne nastupujou na šichtu, jenže se jim odsud jakoby ani moc nechtělo. Nedivím se. Nakonec vyrazili jen cca o 10 minut dříve než já a chytli pohodlně parník v půli dvanácté. Ještě jsem jim stačil z mola zamávat. Mohli by to do dvou hodin domů stihnout.

Já jsem si tak trochu lenošil, neboť jsem byl po včerejšku i dost unavený, to vedro člověka jednoduše vyčerpá. A též jsem si lebedil, že u jezera – kupodivu – nebyli komáři. Chvíli po jedné jsem se zvedl a abych neseděl na zadku celý den, vyrazil jsem podívat se k Hnědému sedlu, asi tři míle nahoru a zase zpátky. Pěkná procházka to byla, šlo se mi nalehko a bez batohu, a už jsem si osvojil jistý rytmus medvědího halekání.

Zpátky u jezera Waterton mi místní člen H.S. – jak jinak – zkontroloval povolenku a přepsal mi ji z tábořiště do přístřešku, anžto jsem se rozhodl, že dnes zůstanu raději tam, protože se schylovalo k odpolední bouři. Kvůli tomu přepsání ten Bobeš volal vysílačkou do údolí, kde to bába nacpala do počítadla. Jakoby na tom tak moc záleželo, když ani v tábořišti ani v přístřešku ani nikde okolo nebyla živá noha. No ale slíbil jsem si, že už místní H.S. nebudu více pomlouvat, protože ti včerejší členové mi našli včera ztracenou tyčku ke stanu a dneska mi skrze rádio a toho místního Bobeše sdělili, kde mi ji nechají zaparkovanou, abych si ji zítra vyzvedl. Občas tedy místní H.S. dělá i něco užitečného.

Večer jsem se usadil v přístavištním přístřešku, liboval si, že na mne neprší a že tam byl i krb, přemýšlel jsem, jak si trochu zaohníčkuju. Později večer přišel místní Bobeš, že prý proč si nezapálím ohníček, a než jsem stačil nasekat malé třísky na podpal, tak se Bobeš zase vypařil. A jak se tak vrátím s těma třískama, tak tam vidím nádhernou hořící hraničku. No dobře, třísky zůstanou připravené na příště.

Měl jsem ohníček, vykoupal jsem se v jezeře a dokonce tam na mě svítila elektřina, a já jsem si jen tak říkal, kterápak asi panenka mě k tomu ohníčku přijde navštívit.

Pátek 24. června

A byla bouřka i ráno, ale já jsem chytře zůstal v suchu. I se suchým stanem. Jenom jsem do hory vyrazil trochu později, než bych chtěl, no ale nemám to tak daleko – asi 11 mil, tak se tak moc neděje. První půlka cesty byla přibližovací, šlo se ploskatým údolím v lese podél vody a přes ty stromy člověk málem ani nevěděl, že je ve velehorách.

V druhé půlce jsem nastoupal nějakých 800 výškových metrů, a to už se nešlo lesem, alebrž loukama, a svítilo sluníčko a hory se ukazovaly jako vymalované. Též jsem si je nafotil, i s kytičkama, co všade okolo kvetly. Jenom tak jednu obavu jsem měl. Půlku cesty šel přede mnou někdo, kdo nechával na zemi razítka medvědích tlapek. A taky rýpání v zemi a tak – asi dvě hodiny staré. No halekal jsem, halekal, až se z poza zatáčky a křaku vynořil člen H.S., ten předvčerejší, co se jmenuje Gary Vodehnal a česky umí – Jak se máš, dobře. Pantáta Vodehnal uměl ještě česky plynně, synovi už zůstalo jenom tohle souvětí. Docela jsem měl štěstí, že to měl dneska Gary mou cestou do kempu Padesáti hor, protože mi tak na sněhu ukázal cestu. Protože kromě jeho stop a mých stop tam pak už nikoho víc stopy nebyly a nemám proč bych nepřiznal, že sám bych měl s hledáním cesty cestičky nemalé problémy.

Kemp Padesáti hor je patrně jedno z nejkrásnějších míst tohoto pohoří. Teda pokud člověk nestojí na jeho nejvyšší hoře Cleveland, tam ovšem nevede žádná turistická stezka. Ono je to tu totiž tak, že hřebeny tvoří jakýsi ovál a uprostřed je poměrně placato – hora uprostřed se jmenuje Placatá hora a je významně nižší, než hřebeny. A kemp Padesáti hor je zrovna tak, že člověk vidí dookola toho oválu. Kdybych měl panoramatický fotoaparát, tak ten hřeben bez váhání dokola vyfotím. Takhle jsem tam vyfotil při západu slunce asi 15 snímků, ale ta dimenze panoramatu se z toho asi neposkládá. A byl jsem tam široko daleko úplně sám, k nejbližšímu člověku – Garymu Vodehnalovi – to bylo tři hodiny dole kopcem, a večer mi bylo i trochu úzko. Ale ty výhledy dookola a počasí a všechno – říkal jsem si, že tohle je den, pro který stojí za to žít.

Sobota 25. června

Další takový, tedy ve smyslu – den, pro který stojí za to žít. Včera jsem si říkal, že by ještě dneska mohlo být pěkně a pak že už na tom tak moc nezáleží, a ono mi to vyšlo. Nespal jsem sice zrovna nejlépe – proti úzkosti jsem si včera večer navařil hrnek kafe a poté jsem nemohl usnout, ale teplo a sluníčko mě ze spacáku vytáhly. Teplo zdůrazňuju, protože jsem se v kempu a okolo vlastně výhradně pohyboval po sněhu. Na stan a na spaní se mi podařilo najít suchý flíček beze sněhu.

Vyrazil jsem vcelku pozdě, vyškrábal jsem se do sedla, kudy vede kontinentální vodní rozdělovací čára, tedy když člověk čůrá doprava, tak to steče do Pacifiku, a když doleva, tak do Atlantiku, a pak už jsem jen šel úbočím hřebenu ve vrstevnici – zhruba okolo 12 mil. Nádherné počasí, hory, co ráno byly kdesi v dálce, se mi postupně přibližovaly a naopak, ty ranní se mi vzdalovaly. Moc pěkná stezka to tam je, moc pěkná.

Při svačině jsem nechtíc rozsypal drobky své müsli tyčinky a zanedlouho si to přihasil svišť a hned vedle mé levé ruky všechny ty drobky prostě vyluxoval. Ještě se trochu rozhlížel, kde by tak našel něco dalšího dobrého k snědku, zapózoval mi do aparátu a odběhl si po svých. Celkem dost takových kožíšků jsem cestou potkal, ale všechny byly mrňavé, žádný nebyl velikosti grizzliho, tak jsem se jich nebál.

Večer jsem toho ale přeci jenom měl dost, byť jen 12 mil ve vrstevnici, uvařil jsem si dvě večeře, když už mi jedna ta pytlíkovaná strava od Liptova vybyla, bez větších problémů je taky snědl (a nepřecpal se …), okoupal jsem se ve vaně vymleté tam do skály horskou bystřinou, a vcelku rád si postavil stan a vcelku rád šel spát. Večer se zatáhlo, ochladilo a pršelo.

Neděle 26. června

Dneska mám podle plánu jen seběhnout do údolí 7 mil a ve Swift Current Inn potkat Tonyho a Johna, ale ukázalo se, že i jen 7 mil může občas dělat problémy. V noci párkrát pršelo, ale pod stanem jsem zůstal v suchu. Ráno mě probudilo sluníčko, což bylo dobře, ale přes půl oblohy byly mraky, a to tak, že tmavé – a to nebylo dobře. Nedělal jsem si iluze, že bych se dešti vyhnul, a taky že nevyhnul. Cestou do Swift Current sedla jsem ještě patrně zachránil život jednomu svišti, když jsem vyrušil kunu, co ho měla v zubech. Otázka je, jestli jsem tak nezmařil život kuně.

Nicméně ať tak či onak, nedlouho poté se úplně zatáhlo a po pár rozcvičovacích kapkách začalo pršet intenzivně a studeně. Vykračoval jsem si zaigelitován a ve své Gore-texové bundě jako pán, ale jenom asi první dvě hodiny, poslední hodinu provlhla i ona a mně bylo mokro a zima. Nejhorší kombinace, která může existovat. Do příslušné hospody jsem nakonec samozřejmě došel, příslušné kamarády našel a dostalo se mi střechy nad hlavou, horké sprchy a tepla. V té sprše jsem se rozmražoval snad půl hodiny. Mimochodem – v době mého příchodu Tony zrovna četl Zen & the art of motorcycle maintenance a jak se ukázalo později, John už má knihu přečtenou z dřívějška. Pršelo i celé odpoledne, tak už jsem ani nikam moc nechodil, jenom večer jsem si v hospodě objednal u pana šéfkuchaře Johna pstruha a uznale musím říci, že byl hodně dobrej. Byť udělanej po americku – tedy s useknutou hlavou a ocasem, vypreparovanou páteří a rozpůlenej na půl. John mi později slíbil, že příště mi ho udělá, jak jsem zvyklý z doma.

Tahleta hospoda a okolo stojící chatky jede na letní provoz pouze, takže vlastně skoro veškerý personál jsou brigádníci, počínaje servírkama a konče kuchařem. A vesměs jsou to universitní studenti, tedy s ohledem na to, že zde se na universitu odchází v 17 a končí v 21. Schází se tady tak banda kluků a holek ze všech možných škol a koutů USA – s určitým společným zájmem – hory, a tak se jim to tady docela líbí. Svým způsobem by tahle letní brigáda byla srovnatelná s chmelem, jenomže tady je to delší – přes celé léto, a studenti jsou tady, na rozdíl od našich, obvykle vybaveni autem, takže se můžou i různě navštěvovat po různých rekreačních zařízeních po okolí.

Mimochodem tahleta Swift Current Inn byla zrovna hluboko pod potřebným stavem zaměstnanců, takže by mě pravděpodobně i na nějakou pomocnou práci přijali, kdybych chtěl a potřeboval.

Pondělí 27. června

Rozloučil jsem se s Johnem a Tonym, mám Johnovu adresu, kdybych měl někdy cestu okolo New Orleans, a stopem jsem se na třikrát vrátil ke své motorečce. Druhej řidič, co mě vzal, byl 14-tiletý kluk (vypadající na 12) řídící pick-up. Bůh suď, možná ani rodiče nevěděli, že si vytáhl auto trochu se projet. Ale spíš si myslím, že to věděli. Ve 14 letech samozřejmě ještě nemůžeš dostat řidičák, tak to řídil bez řidičáku. Když jsem nastupoval, tak se mě tak bázlivě zeptal: „A ty nejseš vrah, že? A nemáš pušku?“

Doprava jen tak okolo hor nebyla moc hustá, ale i tak jsem nečekal moc dlouho. Ale řidiči středních let a pokročilého věku byť s prázdným autem stopaře neberou.

Nahodil jsem koloběžku a vyrazil na jih. Prokluzuje spojka ve vyšších otáčkách motoru. Pěkné jsou ty cesty okolo Rockie Mountains. Občas je u cesty cedule s nápisem – Rockie Mountains – to abych věděl, co že je to tu za kopečky, načež se ukloním a řeknu: „Martin Olšák, how do you do.“ U městečka Chotean jsem zahnul doprava do hory a poslední čtyři míle jsem jel už v úzkém údolí řeky mezi horami po šotolině. Jmenuje se to tu Clark & Lewis Národní reservace a za západu slunce to vypadá pěkně impresivně.

V kempu mám za sousedy dědečka s vnukem, mají tam pick-up s velikým obytným přívěsem a dvě motorky – krosky. Dědeček má motorky prostě rád, další dvě má ještě doma, mezi nimi Jamahu 750, na niž je patřičně pyšný. Vnukovi je 14, takže opět bez řidičáku, ale tenhle na 14 alespoň vypadá.

Úterý 28. června

Ráno mi dědeček zkontroloval tu moji, patřičně pochválil a vůbec prohodil pár slov, a to je dobře, když má člověk s kým prohodit pár slov. Vyrazil jsem jenom nalehko do hory nahoru, věci jsem nechal v kempu, a po půl třetí hodině jsem dorazil do sedla. Hory jsou tu skutečně Skalisté, tedy pusté, vrchní část bez vegetace a bez myšlenky. Původní skály zde slunce, voda a mráz rozdrobily na štěrk, takže kopce jsou zhruba zaoblené a člověk může jít tím štěrkem v podstatě kamkoliv i bez pěšinky. Já jsem vyrazil na Teton peak a dolů do údolí dorazil trochu oklikou a trochu necestou, ale dezorientační problémy jsem neměl.

Večer jsem dost dlouho pracoval na svých botách, tedy koupil jsem si již dříve směs se včelím voskem a tak jsem si ty boty nahříval nad vařičem, aby mi ta směs vsákla. Včelí vosk je věc, které věřím, že by mohla fungovat proti promokání. Jenom krémování na to prostě nestačilo. Uvidíme, až zaprší.

Vykoupal jsem se v řece, nasmažil jsem si lívanečky a vůbec si pochvaloval, že lze udělat vcelku jednoduše i stravu, která není tak okatě pytlíkovaná.

Středa 29. června

Z odbočky – jenom tak se podívat do hory, se nakonec stalo jednodenní zpoždění, ale vzhledem k tomu, že nespěchám a den zde strávený byl pěkný, nestěžuju si. Ráno jsem to pobalil a rozloučil se se sousedy, dědeček si stěžoval, že vnuk na něho jde příliš rychle, on že by se raději držel piánko, což se čtrnáctiletým příliš nejde. Docela to chápu.

Mimochodem jsem za kemp nezaplatil požadovaných \$ 12, jednak proto, že se mi to zdálo moc a druhak proto, že to byla samoobsluha a nikdo to nepřišel zkontrolovat.

Ve skutečně velikém vedru jsem dorazil do Great Falls a u místního Jamaha dealera zakoupil pro koloběžku nový řetěz. A ani to nebylo tak drahé – \$ 30. Dále jsem zakoupil svatební blahopřání a láhev červeného vína s tím, že je konečně načase napsat Ivance a Hrochovi, když už měli minulou sobotu tu svatbu. Samozřejmě, že nebudu posílat láhev, alebrž tím vínem jim nadálku připiju na zdraví.

Kousek za Great Falls jsem to na odpočívce skutečně zapíchl a odpoledne věnoval psaní. Byly to jakési blafy o koloběžce a jak si jí člověk musí předcházet, má-li nám to spolu fungovat ještě nějaký ten další pátek. Co už by tak člověk měl napsat jiného kamarádům, co se žení & vdávají. Mimochodem mi teď dochází, že něco podobného budu muset brzo zmastit v angličtině, protože mám předběžné pozvání na další dvě svatby mých kamarádů tady v USA, tedy v Lafayette. No potěš pánbů s mojí psanou angličtinou.

Čtvrtek 30. června

Poslední den, kdy je tady, v Montaně, o tři centy per galon lacinější benzín, protože od zítřka počínaje je státní daň o zmíněné tři centy vyšší. Sper to ďas, ale neviděl jsem tu žádné fronty u čerpadel atd., snad proto, že zvýšení ceny představuje jen zhruba 2,5 %. No – já jsem si plnou nádrž načepoval.

Dorazil jsem konečně do universitního městečka Bozeman, místní Montana State University má 10 tisíc studentů, Bozeman pak 25 tisíc obyvatel, takže to podle toho vypadá. Ale je tu hlavní třída a je tu universitní campus a město tak má svůj řád. Nedivil bych se, pokud místní říkají: „Jdeš do města?“ a myslí tím ono centrum, onu hlavní třídu. Kteréžto úsloví prostě nefunguje v Lafayette, kde hlavní třída či centrum či něco podobného prostě neexistuje. Kol dokola Bozemanu jsou hory, a to pěkný hory (což v Indianě opět neexistuje), a tak studování tady vůbec nemusí představovat studování v nudné díře. Jenom postgraduálních programů nenabízí místní universita tolik, neřku-li pak v oboru statistika, takže bych se mohl jít leda tak klouzat. Platí ten, kdo mi platí, a to je Purdue University.

U místního Jamaha dealera jsem si objednal nový kabel k tachometru, což zabere jeden týden, než jim to přijde, a v místním K-martu jsem si nechal vyvolat své filmy, což zabere jeden den. V určitém smyslu jsou tahle malá městečka po celé Americe stejná, jede-li člověk hlavní třídou, pak na rozhraní města a polí najde supermarket, tedy samoobsluhu s potravinami, K-mart = samoobsluhu s laciným oblečením a nádobím a všelijakou jinou veteší, a veřejnou prádelnu. O moc víc než jídlo, hadry a prádelnu pak člověk vlastně k žití nepotřebuje. Tahle americká universalita je v jistém smyslu úžasně výhodná, a v jistém smyslu stereotypní. Američanovi stereotypnost nepřijde na mysl, v tomhle systému vyrůstal, to jenom Evropan, jako třeba Marcel ze Švýcar, je zděšen, když v Novém Mexiku uprostřed pouště najde dočista stejný K-mart jako je v Lafayette, za stejným rohem polička s knihama, za dalším nádobí a kempovací náčiní a u kasy stejná bába se stejným sametovým úsměvem a stejným: „Děkujeme vám za váš nákup v K-martu.“ Já, kupříkladu, chci-li si vyvolat své filmy a mám-li čas ob den, půjdu do K-martu a na každém filmu ušetřím \$ 10 oproti – do hodiny – službě. Dobrých je mi \$ 10.

Prošel jsem se trochu okolo a baráčky v obytných čtvrtích mají stejnou architekturu jako baráčky v Lafayette či kdekoli jinde. Dočetl jsem se, že je to původem z Normandských dřevěných srubů. Na jednom hřišti se hrál soft-ball, a hrála to tak zhruba pěti – šestiletá děcka, samozřejmě měla dresy a veškeré vybavení, občerstvení atd., okolo pak byla horda rodičů, pro něž to byla neuvěřitelně dobrá zábava. Podotkněme, že dobrý baseballový hráč se věkem pohybuje okolo 30 let, anžto je třeba na tuto hru jisté vyzrálosti, ovšem těm mladým hráčům jisté nedokonalosti a úpravy pravidel vůbec nevadily a jak řečeno, rodičům se to děsně líbilo.

Universita je přes léto mrtvá.

Pátek 1. července

Tak teda je pátek a tak teda je novej měsíc. Dneska mám volno, tedy volno ve smyslu cestování. Včera jsem si našel místo pod střechou v jednom městském parku a dnes, na témže místě, rozebírám motorku a dělám na ní údržbu. Rozhodl jsem se koupit si pár nových těsnění na olej, anžto tento mi stále kape, a zdá se, že více a více, a vono těch pár pitomých těsnění stálo $ 20 a to si ještě budu muset počkat do příštího týdne, než jim je objednané pošlou. Dříve nebo později bych je stejně musel vyměnit, takže co nadělám. Horší věc ovšem je ta, že jsem konečně rozebral do součástek spojku a zjistil jsem, že třecí disky na spojce nejsou jednoduše obroušené, zjistil jsem, že jsou prostě v prdeli. Že moc vlastně nechápu, jak se ta motorka mohla ještě hýbat dopředu. Bohužel jsem na tohle přišel až k večeru a v době, kdy místní Jamaha dealer měl zavřeno a vzhledem k svátku nezávislosti v pondělí bude mít zavřeno i další tři dny, takže jsem tu spojku zase poskládal, jak byla, a doufám, že nové třecí disky dostanu příští týden, až se tam zastavím vyzvednout si již objednané součástky. Na téhle spojce už totiž daleko nedojedu, to je jednou jistý. Naučil jsem se dnes opět něco, a sice, že toho zase až tak moc neumím. Na ty disky jsem si už před tím šahal dvakrát (Fort Peak a West Glacier), aniž bych je fyzicky zkontroloval, v jakém že jsou vlastně stavu. Mylně jsem si v hlavě odvodil, že na vině prokluzování spojky jsou slabé přítlačné pružiny a že tedy řešením bude přítlačnou sílu nějakým fíglem zvýšit. Z toho jsem vycházel při dnešním rozebírání koloběžky a to je na vině, že jsem dnes, byť jsem se v prodejně stavoval objednat další těsnění, též nekoupil či neobjednal nové součástky spojky. Někdy prostě přílišné myšlení dopředu a za někoho nefunguje, člověk si má napřed a co nejdříve shromáždit všechna dostupná data a pak teprve činit rozhodnutí. Chybami se člověk učí a já se dneska dost naučil. Prací na koloběžce jsem dnes strávil celý den a výsledkem je, že mi to zítra pravděpodobně nepojede o moc radostněji. Spojky mi prostě nejdou, o moc silnější jsem v předložkách a přechodšívch se přechodnících.

Sobota 2. července

Včera k večeru se takhle skrze park projely oči kočičí, tedy policajtské auto, jehož reflektory takhle vypadají, posvítilo si to na mne pátračkou a zase to odjelo. Buď mne policajt neviděl, nebo mu nestojím za zastavení. Zahrál jsem si ten večer trochu na foukací harmoniku a zjistil jsem, že mi na ní neprodali spodní a, které mi tam chybí, chci-li si vyfoukat – Zaspala nevěsta v Strážnické dolině.

Dnes k ránu jsem to tedy konečně pobalil a ze zmíněného parku vypadl. Je to pro mně vždycky tak trochu překvapení, pokud se po mých opravách koloběžka znova rozjede, a ona se rozjela, byť se zpočátku trochu zakuckávala. Prokluzuje spojka.

Našel jsem si veřejnou prádelnu a vypral jsem si svých pár triček a ponožek a pokud mě něco udivilo, tak to byla rychlost, s jakou tu pracovala sušička. Na koleji se to prádlo sušilo cca 45 minut, tady zhruba deset. Respektive 20, protože po prvních deseti minutách a 25 centech jsem to měl ještě furt vlhké. Ale i tak je to o moc výkonnější.

Zašel jsem si pak do musea Rockie Mountains a to nestálo za mnoho, respektive nestálo za nic. O Rockie Mountains, jak jsem ostatně mohl předpokládat, jsem se nedozvěděl nic. Výstava obrazů s názvem Ftáci v umění – pardon – Ptáci v umění – byla jen neuvěřitelná směs s tématem, že na tom obraze byl fták, pardon – pták.

Další exhibice byla o pionýrech vesmíru, tedy o amerických raketách a družicích. Jediná zmínka o Sovětech tam byla při projektu Soyuz – Appolo, jinak ticho po pěšině. Že vůbec první americká družice Vanguard roku 1957 prostě shořela na odpalovací rampě či že – blíže k přítomnosti – sedmičlenná posádka raketoplánu Discovery uhořela při prvních sekundách letu, to se tam člověk nedozví. Celé tohle vesmírné divadlo je jeden veliký americký úspěch.

Další exhibice je vlastně obchod se všeobecným zbožím z přelomu století. Nevím, co je tak vzrušujícího na tom vidět hrnky mé babičky, ale Američanům se to prostě líbí. Jako suvenýr si pak člověk může zakoupit katalog z roku 1897 od firmy Sears.

Poslední exhibice mě dojala ze všeho nejvíc. Vystavené jsou napodobeniny dinosaurů v životní velikosti, přičemž některé se i malinko hýbou a kdákají. Na nasvětleném panelu se pak člověk může podívat, kde všude jsou v té napodobenině motory, aby se to hýbalo tak, jak se to hýbe. A kdesi na patře za rohem, kam stejně nikdo nechodí (boha – těch schodů) jsou pak vystavené zkameněliny kostí a lebky, co se našly tady v okolí. Prostě směs všeho a ničeho, ale určitě se tam člověk nedozví historii.

Venku to vypadalo na déšť, a to docela hodně, a já jsem přemýšlel, kam se mám jít s koloběžkou schovat. Nakonec jsem si zajel do K-martu vyzvednout své fotky a ty fotky se mi moc povedly. Musím si je pochválit, když to nikdo jinej za mně neudělá. Přemýšlím o tom, že si dám některé zvětšit do plakátové velikosti a pověsím na zeď. A déšť se mi nějakým zázrakem vyhnul, tak jsem se odpoledne přece jen z Bozemanu odlepil a popojel jsem 16 mil do lyžařského střediska Bridger Bowl, které je samozřejmě beze sněhu, ale i tak vypadá hezky. Usídlil jsem se na terase v létě opuštěné hospody s pohodlím přístřešku pro motorku a stolů a lavic pro mne.

Neděle 3. července

Docela jsem se na té terase zabydlel, nasmažil jsem si lívanečky na snídani a než jsem všechno pobalil a zkontroloval, tak bylo jednou odpoledne. Nabalil jsem batoh na zhruba pětidenní putování po okolitých horách a za dnešek jsem se vyškrábal na vrchní stanici lyžařského šlepru. O kousíček výše už je hřeben, kam jsem si taktéž vyběhl, ale jen bez batohu, a přišel jsem tak na to, že moje pětidenní putování po okolitých horách bude mít ten zádrhel, že tady okolité hory nejsou. Za hřebenem se do dálky rozprostíralo údolí široké jako Podunajská nížina. Tady prostě není kam tak moc jít na pět dní.

Na hřebenu jsem potkal dvojici, přičemž on je instruktorem v místní lyžařské škole. Tak jsem ho trochu vyzpovídal. Zdá se, že systém najímání lyžařských instruktorů je dost podobný po celých Státech. Na začátku zimy se pro adepty uspořádá několikadenní soustředění a nejlepší se vyberou. Míti licenci z republiky je jistě výhodou, ale obecně se žádné papíry o lyžařských dovednostech nepožadují. Pro mne zůstává otázkou, jak by to bylo s mým J-1 vízem a jak bych se na takové soustředění dopravil, když ono je to přes 1500 mil z Indiany. Ale opět ve mně uzrává rozhodnutí, že začátkem školního roku vyvinu nějakou aktivitu v tomto směru.

Pondělí 4. července

Přespal jsem na vrchní stanici šlepru, kde mi výstupní a nástupní dřevěná plošina sloužila jako rovné místo pro stan. Pěkné spaní to tam bylo s pěknými výlety po okolitých horách.

A bylo hezky ráno a já jsem jen tak bez snídaně (protože bez vody) seběhl dolů kopcem a měl jsem na výběr – buď zůstanu na terase, kde mám zaparkovanou motorku, nebo to kousek popotáhnu na nějaké jiné místo, kde by se dal i udělat ohníček na ty moje buřty. Koupil jsem si totiž v sobotu buřty na opékání, za výhodnou cenu, jenže kilo a půl. A tak mám pocit, že mi ty buřty budou brzo lézt ušima ven, jak se jimi furt láduju, na druhou stranu, pokud je do úterka nesním, asi mi začnou zelenat. Nakonec jsem zůstal na lyžařském kopci na dolní stanici lanovky, protože tam potůček dělal bezvadnou vanu na vykoupání, protože bylo hezky a taky že, proč bych tam nezůstal. Přečetl jsem si pár kapitol z knížky o historii Ameriky, takže už vím, proč se Ronaldu Reganovi říkalo teflonový prezident. Žádná aféra se na něho nepřilepila. Popisoval jsem fotky, lebedil si na sluníčku a večer jsem si i ten ohníček na buřty zapálil. Na jedinou sirku a bez papíru, takový jsem zálesák. Opět na rovném na výstupové plošině jsem si postavil stan a moc jsem si pochvaloval, že tenhle Gemma stan má samonosnou konstrukci. Tenhle stan si můžu postavit doopravdy kdekoliv.

Úterý 5. července

Naprosto nutně si musím objednat novou spojku. Koloběžka se mi hýbe dolů kopcem 35 a nahoru do kopce se prostě nehýbe. Samozřejmě jsem si přál, aby tu spojku měli v Bozemanu v servise na skladě, jenže neměli. Chvíli okolo toho pobíhali než se ujistili, že to doopravdy nemají a pak mi objednali novou, kdo ví odkud, ale s rychlejším časem dodání, takže bych si všechny ty své součástky mohl vyzvednout v pátek. To mě svým způsobem potěšilo, nebudu tu muset čekat o týden déle. Na turistických informacích jsem si vyzvedl nějaké prospekty a adresy lyžařských škol okolo a našel jsem si, že cca 19 mil jižně od Bozeman je národní rezervace, kde by se dalo i trochu pochodit okolo. Dost možná, že tohle jsou ty hory, co o nich Pirsig píše ve svých knihách, což mě svým způsobem motivuje. Vytáhl jsem koloběžku až na hranici rezervace Highlite Cannyon a dále už to prostě nešlo. Respektive – soucítil jsem a nechtěl jsem ji dále trápit. Chvílemi měla spojka lepší chvilky, ale to bylo patrně tehdy, když se rozžhavené disky spojky k sobě slepily. Ani jsem nemusel moc přebalovat batoh, tento jsouc připraven na výšlap okolo Bridger Bowl a vyrazil jsem po asfaltce nahoru. Začínalo pršet a to se mi vůbec nelíbilo. Ono černá obloha byla už v Bozemanu a už tam se mi to vůbec nelíbilo, ale tady to vypadá ještě hůře.

Zase jsem se zamýšlel nad výhodou míti tranzita, nebo jak se tady říká – minivan. Jeden si tam takhle stál zaparkovanej u cesty, do střechy mu bubnoval déšť a z přehrávače bylo na dálku slyšet Pink Floyd – The Wall. Tuhle romantiku si dovedu dost dobře představit obzvlášť je-li se v tu chvíli ke komu přitulit.

Já jsem si zcela neromanticky hodinku v tom dešti šlapal do kempu, vyhnul jsem se očíslovaným tábořištím, kde by mě to stálo $ 8 za noc a postavil si stan u potoka pod stromy. Snad mě nikdo nevyhodí. Poblíž tam probíhal veliký picknik pod heslem Taffelmayer family reunion, čili rodinné shromáždění. Dovolil jsem se opéct si své poslední dva buřty – sláva – na jejich ohni, trochu jsme si popovídali a já jsem pak zalezl do stanu ke knížce Lila. Ono když se ta voda člověku neleje přímo za krk, ale zastaví se to kousek nad ním o střechu stanu, a jednomu je teplo, ona je na tom trocha romantiky.

Tahleta rodinná shromáždění, zdá se, probíhají po Státech s určitou tradicí ke dni vyhlášení nezávislosti (čtvrtý červenec). Taffelmayerů se sešlo 107 z mnoha různých států Unie, na další rodinná shromáždění jsem narazil v Bozemanu. Hodit si na krk na organizování stovku lidí se může zdát jako dost velký problém, do paneláku je nenacpeš, ale oni jsou Američani kempující národ, stany či obytné přívěsy či domečky na kolečkách má snad každá rodina a tak ono se to nakonec vždycky někde ukempuje.

Středa 6. července

Prší. Celý den prší. Klasické srubové počasí, kdy si člověk vezme knížku do postele a čte si celý den. Já jsem si nevzal knížku do postele, alebrž do spacáku, a trochu jsem se staral, že mi zatíká do stanu. Ono bodejď by nezatíkalo, když jsem si ho postavil na místo, odkud už voda nemá kam odtíkat (takový jsem zálesák). No ale není to tak hrozný a ze stanu a ze spacáku jsem dnes vylezl jen třikrát. Poprvé a podruhé vyčurat a potřetí večer, kdy už přestalo pršet, když mi se stanem zalomcoval dědek výběrčí. Že prej tady se tábořit nesmí, o čemž mě měla informovat i jím čerstvě umístěná cedule na stromě, načež já jsem se tvářil jako zmoklá slepice, že jsem to jako nevěděl a že pršelo a tak. A tak mi dědek říká, že tam můžu zůstat do zítra, když jsem to teda jako nevěděl, ještě mi poradil, kde je tady voda a dal mi mapu reservace, podle které jsem si naplánoval svůj zítřejší výlet. Ono je to tak, že a) na Západě jsou lidi přátelštější než na Východě, protože to tu je vlastně jedna velká vesnice. Východ se svými velkými městy + Kalifornie přece jen vychovala lidi k opatrnosti a uzavřenosti. b) Tipnul bych si, že dědek tam může mít za sezonu jednoho turistu, kterej mu nezaplatí, a pro toho jednoho, když je to teda Czechoslovakia, může udělat výjimku. Co jsem zatím tábořil v kempech, všechno to byly samoobsluhy Michiganem počínaje a Montanou konče (zatím Montanou konče). Neplatil jsem nikde.

Jeden prospekt jsem si vyzvedl v Bozemanu a dnes jsem se do něj začetl a bylo to o indiánských rezervacích v Montaně a divný pocit jsem z toho prospektu měl. Turistům se tam doporučovalo, aby, když se jdou podívat na nějaké tradiční indiánské ceremonie a rituály, si vzali kempovací křesílka či deky, protože počet míst k sezení je omezený. Prospekt to představoval, jako že Monatana je hrdá, že má na svém území 6 indiánských rezervací, kde jsou indiánské tradice a rituály zachovány. Decimace počtu indiánů v minulosti byla prostě připisována tomu, že pochytali v minulosti bělošské nemoci a neměli na to protilátky. Já jsem z toho prospektu měl pocit, že nabízí pro turisty zábavu a la ZOO a že fráze o tom, jak indiáni a indiánština v Montaně kvete a vzrůstá není tak docela pravda. Sám nevím dost dobře, jak se mám vyrovnat s tím, že v 19. století se ujalo heslo – mrtvý indián, dobrý indián, že tohle byla prostě politika vlády, že kdykoli se na indiánské rezervaci našlo nějaké nerostné bohatství, rezervace se prostě zrušila, armáda pořádala na indiány trestné výpravy a historici hovoří o genocidě. Že i dnes na území rezervací prostě není práce a má-li některý kmen na určité rezervaci štěstí, našlo se tam teprve nedávno uhlí a tak se možná zahájí těžba a tak budou možná nějaké pracovní příležitosti. Tak ti nevím, Vaňku.

Čtvrtek 7. července

Sluníčko mi posvítilo na stan, aby se vysušil, a vrcholky okolních kopců jsou čerstvě zasněžené, to aby jim přidalo na kráse. Pobalil jsem a vyrazil nahoru, na kousek cesty jsem i chytil stopa. Nechal jsem batoh dole na parkovišti za smrčkem a vyběhl si nahoru k Highlite jezeru a Highlite vrcholu 7 a půl míle. A jak jsem šel výš a výš, sněhu přibývalo, až ho bylo dobrých 15 čísel, včera napadlého, dnes tajícího a mokrého. Netrvalo dlouho a měl jsem boty promočené. K mému štěstí však šla přede mnou nahoru trojice kluků a ti mi cestu trochu přešlápli. Zcela věrně jsem kopíroval jejich trasu a to i tehdy, když sešli ze stezky, protože prošli-li oni, projdu taky. Pěkné to bylo tam nahoře, i se mi ukázaly vrcholky do dálky, taky pod sněhem, i na mně svítilo sluníčko, a tak.

Od horního parkoviště dolů ke koloběžce jsem opět chytil stopa, chlapíka, co ten den dělal přes hory přechod a taky měl dost sněhu. PS: Četl Zen & the art of motorcycle maintenance. U motorky bylo dobře, protože jsem tam měl jídlo, uvařil jsem si špagety a jednoho rybáře jsem požádal, ať mi chytí rybku, když už tam jde chytat. A on mi ji doopravdy chytil, tak jsem měl i zákusek, protože ta rybka byla maličká, jen malinko nad míru. Ale dobrá byla, na cibulce, na pánvi. Ono je tu totiž poměrně dost zvykem, že když rybář rybku chytí, tak ji zase pustí, i když to není mluvící rybka, co by slibovala splnit tři přání. To je zvyk, který mi nejde moc na rozum. Podle mého vychování chycená ryba patří na pekáč (s výjimkou těch mluvících), podle jejich filosofie chyť a pusť je těch rybek pak v řece více a příště si jich můžou více chytit a pustit.

Pátek 8. července

Tohle nebyl nejlepší den těchhle prázdnin, no ale nakonec se to vyčasilo. Koloběžka se skutečně moc nehýbe, ve městě jsem svou pomalou jízdou způsoboval dopravní zácpu, nicméně jsem se těšil, že si vyzvednu nové disky spojky, vyměním to a koloběžku zase radostně a vesele rozeběhnu. V servise se ale ukázalo, že oni objednali jenom vnější disky té spojky a já potřebuju obojí – vnější i vnitřní. Kdybych se tam v úterý desetkrát neujišťoval, že dnes dostanu všechno, co potřebuju, kdybych se na to tolik netěšil, možná bych nebyl tak moc zklamaný a nasrán. Takhle mi nezbývalo než doobjednat další díly, trochu si zahartusit v servise a počkat do úterý. Prodavač v servise mi to objedná jako naléhavé na jejich náklady, takže to budu mít už v úterý, jinak bych si musel počkat do příštího pátku.

Koupil jsem si noviny a v cukrárně nad zmrzlinou & novinami jsem se trochu uklidnil a smířil se situací. Ale trvalo mi to chvíli. Bloumal jsem chvíli mezi knížkama v knihkupectví, tam je vždycky speciální uklidňující atmosféra, s knížkama lidi nespěchají, není to uchvátaný nákup jako v samoobsluze s potravinami. Vybral jsem si nakonec jednu knížku o J. F. Kennedym, zatelefonoval jsem Lence, že si trochu postěžuju na neservis v servise, jenže ona toho měla na stěžování víc, a tak jsme se vlastně ani moc neposlouchali. Já nebyl v náladě poslouchat cizí nářky stejně jako ona, tak jsem dostal k telefonu alespoň Lenku Tohalů – zrovna na návštěvě, a vyzpovídal jí svůj americký život ve zkratce. Rozebral jsem spojku a zase ji složil se starejma součástkama v domění, že by to mohlo pomoct (nepomohlo) a utábořil se za městem v parku u rybníčku, přesně tam, co je zákaz táboření. Pod večerem jsem upil trochu vína a početl si knížku a tentokrát pod širákem ovíněn přece jen spokojeně usnul.

Sobota 9. července

Na to, že je sobota a prázdniny, mě kluk na kole jen tak se projíždějící okolo v 6.30 přece jenom překvapil. Asi nemohl dospat, zatímco já bych byl mohl dospat, ale se všemi těmi přijíždějícími auty a rybáři jsem prostě už neusnul. Mám tedy těchto prázdnin rekord – vstával jsem v 6.45. Ráno mi sluníčko nádherně nasvítilo panorama okolních hor a já srovnával světlo za dne, za večera a za rána a vždycky to mělo jinou krásu.

Na dnešek jsem si naplánoval ještě trochu bloumat po Bozemanu po obchodech a tak a odpoledne se přemístit do Highlite cannonu reservace a tam v pohodě a piánko strávit zbytek času do úterý. Ráno jsem ještě chvíli psal a dopil láhev červeného ze včerejška, anžto by se to tady mohlo zkazit a anžto se mi s chutí vína na jazyku píše lépe. Prolezl jsem obchodní středisko se jménem Hlavní Mall a to bylo svou skladbou hodně podobné Tippecanoe

Mall v Lafayette – tedy hadry a zase hadry, a díval jsem se, co bych si tak koupil za kalhoty, a přesto, že jsem se díval důkladně, jsem nic takového, co by mě vzalo u srdce, nenašel. Stejně tak mezi kravatama. Asi budu muset přijmout americký standard kalhot, protože nové do nového školního roku nutně potřebuju.

Nakopnul jsem koloběžku a ona se vůbec nehýbe radostně. Je to stále horší a horší a můj optimismus, že bych se s ní dostal až do Highlite Cannon pomalu vyprchává. Za městem se utvořil veliký černý bouřkový mrak a já se asi 4 míle za městem otočil zpátky, protože na téhle spojce bych nahoru nedojel. A zvedl se vítr jaký nepamatuju a mermomocí mě chtěl sfouknout z cesty a já se nemohl spolehnout na to, že když ten stroj postavím proti větru, tak že mi ten vítr stávající sílu koloběžky prostě nepřetlačí a já začnu couvat. Byly toho zpátky jenom čtyři míle, ale bylo to jedno z nejblbějších řízení, jaké jsem kdy dělal. Samozřejmě jsem si naplánoval zkratku a samozřejmě jsem zbloudil a objížďka mě vedla přes ty největší kopce, co tady v jinak placatém a širokém údolí Bozemanu jsou. A musel jsem sesednout a koloběžku do toho kopce normálně vytlačit. Dojeli jsme nakonec do parku, co jsem spal v Bozemanu prve a schovali se pod střechu místního pavilonu a byl jsem moc moc rád, že jsem se tam dostal dříve než začne lejt jako z konve. Což teda lejt jako z konve nezačalo, protože ta veliká bouřka i se svými blesky se Bozemanu prostě vyhla. No ale i tak jsem pod střechou a dnes už se nemíním nikam hýbat.

Přišli si tam se mnou popovídat dva místní kluci na kolech, tak zhruba 15 a 12 let, kouřili v ruce ubalené cigarety z dobrého tabáku Drum a jejich hlavním tématem byla marihuana. Jak je to v Čechách, jak je to tady a tak. Pak se vypařili a po chvilince přinesli ukázat, jak ta marihuana vypadá i s marihuanovou dýmkou a jestli prej si chci šluknout. To jsem nechtěl, ale naučil jsem se od nich ubalit si cigaretu – a není to tak úplně jednoduché, chce to jistou zručnost. Nakonec z nich vypadlo, kolik že stojí flaška tvrdého a jestli prej, když mi donesou $ 5, bych jim nějakou nekoupil. Moje dilema, jestli bych měl nebo neměl, za mne naštěstí vyřešil obchod sám, neboť měl už zavřeno. Dospívám však k názoru, že příště za sebe nenechám rozhodovat obchod, alebrž takovou službu prostě odmítnu. Ono čtvrt litru tvrdého může s 15tiletým klukem dost dobře zacvičit.

Neděle 10. července

Tak přeci jenom pršelo v noci, ale do stanu mi nezateklo a koloběžka byla pod střechou, tak to je dobře. Ráno jsem se vypravoval poněkud déle, protože koloběžku nechám v Bozemanu a sám půjdu na stopa, ale i tak mě překvapilo nedělní ranní mrtvo všude okolo. Život jakoby se okolo probouzel až okolo desáté hodiny. Na dva stopy jsem se dostal přesně tam, kam jsem chtěl, a od řidiče Marka jsem se navíc dozvěděl, že snad náš prezident Havel byl minulý týden v Americe a že postupuje Itálie a Brazílie. Pěkně jsem se začetl do své knížky o amerických indiánech, kterou jsem si koupil včera a odpoledne jsem si udělal i malou procházku k vodopádu Grotto – cestičkou schůdnou i pro vozíčkáře. Pěkná rodinná procházka, ve vodopádu se čabrali dva velicí psi a malá holčička a ti psi byli přesně té velikosti, co si je přála maminka, což se mi připomnělo.

Vůbec se takhle po okolí batolilo hodně rodin se svými dětmi a psy a tahle pohoda mě přivádí na myšlenku, že i já sám potřebuju trochu odpočinku, že prázdniny to není jen jezdit celé dny na koloběžce a podávat výkony při chození do hory s těžkým batohem a tak. Že ono zastavit se takhle někde na týden a jen tak trochu si lenošit, trochu si přemýšlet a trochu si číst knížku taky není k zahození, respektive taky je to třeba, pokud má člověk už přes měsíc všechno v pohybu. A tady, v Highlite Cannon se mi dost líbí, takže ono to zdržení v Bozemanu má vlastně svoje kladné stránky.

Večer jsem si udělal ohníček a po celou dobu jsem bojoval s jedním hodně hrubým polenem, abych ho spálil. On to byl vlastně špalek na sekání dřeva, kterej někdo chtěl spálit už přede mnou – neúspěšně, pročež jsem já přijal tuto výzvu a po nemalém úsilí se zdá, že ten špalek skutečně popálím. Měl jsem si s čím hrát večer.

Pondělí 11. července

Jak jsem do sebe včera večer naládoval svůj první-tady-v-Americe puding, tak jsem z toho dostal bolení bříška. Jednak že to bylo příšerně sladký a jednak že to bylo pro šest osob. Naštěstí jsem se z toho do rána vyspal, i když v noci jsem musel třikrát na záchod.

Ten špalek, jak jsem ho popálil včera, tak se mi patrně povedlo vypálit něco jako dřevěné uhlí, asi mu bylo na ohni dost horko a začal si hořet zevnitř. Malej kousek tam z toho špalku zbyl a zevnitř se z něho kouřilo až do 5 hodin do odpoledne. Podotýkám, že jsem ho v tom nijak nepodporoval, kouřil si sám a večer jsem na jeho horkých zbytcích ještě za pomoci suchého mechu rozdělal oheň nový. Na takového špalka – vytrvalce jsem narazil poprvé v životě, a to si myslím, že už jsem pár ohníčků popálil.

Pěkně se tam dá flákat, u vody, s knížkou, v bystřině jsem se i vykoupal a voda kupodivu nebyla tak studená, jak jsem čekal. Začínám mít o Indiánech a jejich působení na Americkém kontinentě trochu jasněji a to je dobře. Navařil jsem si rýži a osmažil k tomu salámy, jenomže ta výsledná kombinace byla natolik hnusná a bylo toho tolik, že jsem musel přes půlku vyhodit. Nevím, kde byl zakopanej pes, ale někde určitě, doufám, že rybkám v potoce z toho nebude špatně. Tohle je první jídlo, které jsem po dlouhé, dlouhé době nedojedl a vyhodil a cítím se zahanben.

I jsem si vyšel na malou procházku ke Twin vodopádu, jenže stezka se mi ztratila pod nohama a divočinou jsem daleko nedošel. Patrně k tomu Twin vodopádu nechodí až tak moc lidí. Večer jsem popálil veškeré dřevo, co bylo okolo, podle Klazarovského hesla – všechno bych jim to tu popálil.

Les je tady jakoby bezprizorní. Instituce hajného Vávry neexistuje a majitel lesa – USA – se až tak moc nestará. A tak v tom lese nejsou stromy starší než pětadvacet let a vyjma vyříznutých cestiček je les těžko prostupný – pro neuvěřitelné množství spadlého a trouchnivějícího dřeva. Cyklus, kdy strom konečně trochu vyroste, je napaden houbou, seschne, spadne a ztrouchniví, je tu naprosto universální. Les odsouzený k živoření, protože se o něj nikdo nestará ve smyslu vyčištění atd., protože není kdo a není proč. Ta houba visí z větví jako roztrhané hadry a vypadá to dost depresivně. Popálil jsem toho trouchnivého okolo, co jsem jen našel, ale i to bylo míň než kapka v moři.

Úterý 12. července

A zase se mi podařilo se z té včerejší blbé večeře vyspat, a to je dobře. Zahájil jsem ústup zpět do Bozemanu a říkal jsem si – mohli by už konečně mít všechny ty disky spojky, co potřebuju, ale nevěřil jsem jim na 100 %. Ještě jsem si udělal malou zacházku k vodopádu Palisade, který jsem našel bez problémů, protože k němu vede asfaltový chodníček, protože to je přístupné i pro vozíčkáře. Vodopád je skutečně vyyysoký, fotí se to nadvakrát – horní půlka a dolní půlka. Ještě jsem si vylezl po skále na hranu vodopádu, ujistil se, že bych si nechtěl zkusit zapadat, jako padá ta voda, seběhl zase zpátky na cestu, zastopoval první auto, co jelo dolů do Bozemanu – a byl to bývalý agent FBI, nechal se odvézt před hospodu místního pivovaru a dal si tři točené a oběd. Venku je vedro a to pivo – černej pes – bylo neuvěřitelně dobré. V hospodě měli dopravní značku – Pozor, přechod pro černé psy – což anglicky vyzní trochu lépe dvojsmyslně než česky.

V servise ještě disky spojky neměli a snad je budou mít zítra, navíc mi objednali jedno těsnění blbě, no ale vzal jsem to už dost flegmaticky. Už mě to nepřekvapilo tak moc a nebyl jsem nasrán jako v pátek. Znamená to, že se půjdu uklidit a přespat do parku tam, co je zákaz táboření a počkám do zítra.

Ve svém entuziasmu pro černého psa jsem si koupil šest lahvových na večer, jenže ony ty lahvové nebyly ani z půlky tak dobré, jako ty točené. Ony se ty lahváče vaří v jiném minipivovaru než to točené a to může být dost dobře na vině.

Západ slunce mi připomněl Allana Ginsberga a jeho obraz lokomotivy, bůh ví, proč, a přemýšlel jsem, jak asi vyzní tyhle básničky v anglickém originále a jestli bych to byl schopen vstřebat stejně dobře, jako Kovářík̊uv přednes na Portě či v Telči, svého času.

Středa 13. července

Ani tentokráte mne nikdo nenačapal, nechytil pod krkem a nenutil platit pokutu. Mám pocit, že to je i tím, že můj způsob cestování se stanem a mimo kempingy není tak úplně běžný až pochopitelný byť i pro mladé Američany. Motorkáři se tahají po motelech – pokud jedou bez zavazadel, respektive po kempingech, jedou-li s bagáží. Poplatek za kemping od 4 do 10 dolarů zas až tak moc nebolí a síť kempingů je vskutku hustá, je-li třeba, vždycky se nějaký najde. Z toho plyne i to, že porušovatelů zákazů kempování není až tak mnoho a nevyplatí se tedy to až tak striktně kontrolovat. Což je jen hypotéza, zatím ji však nic moc nevyvrací.

Posbíral jsem svých pět švestek, dovezl koloběžku k benzince a ve dvě hodiny odpůldne si konečně vyzvedl v servise disky spojky. Prodavač v kovbojském klobouku si nejdříve popletl krabici s mou zásilkou, pak si popletl druh motorového oleje, který jsem žádal, jak se ukázalo dnes později popletl i typ kabelu k tachoměru a svého času mi blbě objednal spojku. Takovou pracovní sílu mít v krámě, to je na zastřelení. Ona tahle kovbojská mentalita je toho typu – hrrc – bum, a když se ustřelí, tak se hrrcne do něčeho vedle. Otázka je, nakolik se s tímhle dá dělat business.

Dal jsem si salát a poslední lahvové, rozhodil jsem spojku, složil jsem spojku a přišel na to, že mi nepasuje nově koupený kabel k tachoměru (viz dříve). A přišel jsem na to 20 minut poté, co pro dnešek zavřeli krám. To byla rána do nosu v době time-outu, v době, kdy jsem to vskutku nečekal, a trochu mě to knokautovalo. Ale koloběžka si poposkočila radostně a mně se podařilo zlomené lanko v káblu nadvázat, tak jsem zase po dlouhé době pobalil a namířil si to z Bozemanu pryč směrem k Big Sky lyžařskému středisku. Cestou jsem přemýšlel: a) jak bych se těm čůrákům v servise nejlépe pomstil a b) že už konečně vím, co mi to minulý týden chybělo k úplné spokojenosti – spokojeně si blafající koloběžka pod mojí rukou. Je to moc moc dobře, že zase vše funguje, jak má, a tu spojku – tu jsem měl vyměnit už před odjezdem na prázdniny. Ta stará byla už dost stará i tak a ve čtyřce ve vyšších otáčkách prokluzovala už v době koupě.

Utábořil jsem se pod lyžařským kopcem pod širákem, protože čistá obloha a bezvětrno slibovaly, že nebude pršet, a pod širákem se při spaní jednomu lépe dýchá.

Čtvrtek 14. července

Nasypal jsem si švýcarské zrní na snídani – vločková směs a la Švýcar – mám toho přes dvě a půl kila, tak s tím musím pohnout, a sjel jsem zpátky do Bozemanu pochválit prodavače v servise, jaký že mně to dali dobře špatný kabel. Tu už i vedoucí servisu pronesl, že cokoli jsem objednal, jsem dostal špatně, což je nějak divný, naštěstí měl na skladě správný kabel, tak mi to vyměnil. Den začal dobře. Dovolal jsem se na katedru profesoru Studdenovi, abych se informoval, kdy že to vlastně začíná škola, a kdy že se to mám vlastně objevit zpátky v Lafayette kvůlivá svému učitelskému úvazku, což jsem se dozvěděl, což mi taky udělalo radost. Prohnal jsem koloběžku po dálnici 100 mil a šlapala dobře, a to mi taky udělalo radost. V městečku Columbar, Montana, jsem se dovolal domů, naši se vrátili spokojeně z Mallorky, že jsem v Americe, měl bych říci bezpečně a spokojeně, protože na bezpečnost se tu drží. Dětem se přejí bezpečné prázdniny, vrátí-li se někdo z výletu, pak je dobře, je-li to bezpečně, řiďte bezpečně, chodci – choďte opatrně a bezpečně atd. Jenže já to píšu česky, tak to napíšu po svojemu – spokojeně. Plavky mokré od moře si dosušili na balkoně.

Protáhl jsem se přes sedlo Medvědího zubu ve výšce 11 tisíc stop a říkal jsem si tam nahoře, že se snad ani autům nesluší, aby měly cestu až tak vysoko, že jsou naroveň s okolními kopci. Že by se tam měl jeden škrábat chvíli pěšky, jenže to by to nesmělo být v Americe. No a nakonec jsem se konečně – konec konců proč ne – dostal do Yellow Stone Park. Vrátní zinkasovali $ 4, za auto by to bylo $ 10, v autobuse by každý zaplatil $ 4. Může z toho být na konci sezony pěkná sumička. No ale že už bylo k večeru, začínal jsem přemýšlet, kde že se schovám na přespání. A dočetl jsem se v průvodci, že byť i jen parkování vozidel na odpočívadlech přes noc se nesmí. No to nebylo dobrý, no ale našel jsem si jednu odpočívku s piknikovými stoly kousek od hlavní cesty a tam jsem se rozhodl zůstat. Tam to nebylo tak přímo na očích, tam by mě mohli nechat na pokoji. Udělal jsem si večeři – moc dobrou večeři – přírodní vepřový řízek s bramborem, řízek měl syrovej 40 deka a povedlo se mi ho nasmažit naprosto perfektně. Postavil jsem stan a odkráčel se okoupat do řeky už za tmy, měsíček si na mne svítil a já měl takové blbé tušení, jakoby se na mne někdo díval. A jak jsem tak zhruba uprostřed koupání a vlasů mytí, tak si přijel hlídač parku a pěkně si hledáčkem posvítil na tu moji holku a můj stan. Po chvíli si i zablikal červeně a modře, což jsou barvičky, které policajti milujou a znamená to na cestě, že máš zastavit. Po další chvíli hlídač odjel a mne nechal v pěkně blbé situaci. Každopádně se musím někam pohnout, hlídač se zaručeně vrátí si se mnou popovídat. Odjet a hledat si na noc jiné útočiště je za tmy pěkně blbé. Tož jsem se rozhodl schovat se hlouběji do lesa. Zrovna když jsem si tam odnášel stan, přijel si hlídač i se svým hledáčkem znova, tak jsem ten stan v tom lese jen tak pohodil, v úleku jsem do něj hodil baterku a vyšel hlídači naproti. Už věděli i mé jméno a povolání – podle čísla motorky, což je vcelku obdivuhodné, tak jsem jim řekl, že jsem zrovna na odchodu a že už mám vše nabaleno na koloběžce. Na sugestivní otázku – A nemáš nikde nic okolo? jsem odpověděl, že nemám, a vzápětí jsem toho litoval. Teď budu muset odjet na koloběžce pryč, na to si hlídač počká, a přitom nechám v lese batoh a stan. Což jsem taky udělal, na hranici parku se otočil a motorku jsem už nenastartoval. Prostě se chovala jako naprosto bez elektřiny. To je nejblbější situace, jaká může nastat. Beze světla, abych se mohl podívat byť i jen na pojistky, bez spacáku a beze stanu, abych tam mohl přespat do rána. Na bráně parku měli rozsvícenou lampu, tak jsem tam s koloběžkou částečně sjel, částečně ji tam dotlačil, a odkráčel zpět k odpočívce pro stan a pro batoh. Byla krásná teplá letní noc, vynikající počasí za účely romantiky a procházení se, což však ke mně pronikalo jen velmi málo. Nebylo mi příliš jasné, jak bez baterky v lese najdu stan a zda ve stanu najdu baterku, ale obé se mi naštěstí podařilo. Pobalil jsem batoh a vrátil se zpátky k motorečce o moc spokojenější, že mám zase všechny věci pohromadě. Na bráně se svítilo o poznání více a taky tam stálo hlídačovo auto, z čehož jsem usoudil, že se ještě spát nepůjde. Hlídač se vskutku vynořil zanedlouho a s vysílačkou u pusy: „Jsem v kontaktu s oním individuem,“ to když jsem se ho začal vyptávat, co a jak. Dal mi 15 minut na opravení motorky, jinak že mně odveze do motelu či do kempingu. OK, zkontroloval jsem pojistky a nechal se odvézt do kempingu. Motorka byla mrtvá a já neměl nejmenší představu, v čem to může být. Před tím, než mě odvezl, si mne prošacoval, jestli nemám v kapse schovaný kulomet, a pro jistotu si pošahal i po hlavě, protože kdo ví, možná mám ten kulomet schovaný za vlasama. Před odjezdem zahlásil do vysílačky – Transport zahájen – a odvezl mě 6 mil daleko. Nechoval se ke mně nevraživě či arogantně, jenom naprosto nedůvěřivě a skrze svou vysílačku nesamostatně. „Můj nadřízený mi řekl …“ byla nejčastější věta. Musím asi vypadat jako pořádnej pobuda, když i přes veškeré mé vstřícné chování byl takhle nedůvěřivý a pojišťoval si každý svůj krok. Anebo to byl blbec. Podotýkám, že jsem byl hladce oholen, čerstvě vykoupán i s umytými vlasy. Zalehl jsem ve dvě hodiny v noci pod širákem a jen jsem doufal, že nebude pršet. Na tábořišti na stole byla zmrzlá jinovatka.

Pátek 15. července

Placení za kemping jsem jako obvykle přeskočil, za to, že jsem se tam vyspal pod širákem s batohem pod hlavou jim přece nebudu platit. Vrátil jsem se pěšky zpátky na bránu – že by mě tam nějaký turista kousek svezl autem, to nikoho ani nenapadlo.

Elektrické schema motorky je v manuále pěkné, barevné, barvy ve schematu odpovídají barvám drátů, tak se v tom člověk může dobře orientovat. Kudy a kam ten drát vede, je teda docela jasný, jenže pak to končí v záhadné krabičce se jménem – bezpečnostní relé či jednotka náhradního osvícení. A do toho vede šest drátů ze všech možných koutů schematu a co to dělá, nemám prostě tušení. Chvíli jsem se v tom rýpal, abych třeba to bezpečnostní relé byť i jenom našel, a střídavě to svítilo a nesvítilo. A když to svítilo, tak to elektrickej startér zmrtvil a cvaklo si bezpečnostní relé. Kde je ta chyba, jsem nenašel, začínal jsem z toho mít mizernou náladu. V jednom z lepších okamžiků jsem to nastartoval, smontoval vše zpátky a z té prokleté brány odjel. Pocit, že ta koloběžka může kdykoli chcípnout a že už ji nenahodím, je hodně mizernej pocit a při jízdě jsem si připadal jako na posledním rande s Lenkou, tedy s tou první Lenkou. Což mě přeci jen trochu překvapilo, protože koloběžka je jenom koloběžka, bába to není, no ale uklidnit mě to neuklidnilo. Takže co mám dělat – když ji zastavím na nabrání benzínu, už ji nemusím nastartovat. Nejbližší servis je odsud 150 mil zpátky na sever, na jih, kam chci jet není nic 300 mil. V téhle situaci jsou oba směry rovnocenné a rozhodl jsem se držet se původního plánu. Vychutnávání krás Yellowstonského n. p. s tímhle na mozku (a na srdci) bylo poněkud polovičaté, navíc s minulonočním představením se místních hlídačů, no ale po čase jsem se z toho otřepal, příroda je univerzální a za lidské chyby a trable nemůže. Dojel jsem k horkému prameni v Mammoth, nabral benzín a nastartoval, zaparkoval u vyhlídky a poté opět nastartoval. Což bylo dobře, byť to neznamená, že záhada je pryč. Horké prameny v Mammoth jsou hodně horké a hodně minerální, a ty minerály se sráží hned na povrchu, tvoří malé přehrádky a voda si tak pak lebedí v jezírku, v miniaturní kaskádě jezírek a tůristi si lebedí, jaké je to hezké.

Já jsem tentokrát na noc odjel z parku pryč západní bránou a našel si naprosto perfektní místo na táboření, nahoře nad zátočinou řeky s výhledem na letiště a přes veliké údolí a přes řeku na hory, které při západu slunce měly stejný profil, jako ležatá bába na krabičce od kondomu. K večeru se přihnala veliká bouřka a to západu slunce dodalo ještě spekulativnější zabarvení. Nakonec je na světě dobře, tohle je dobré místo na případnou velkou opravu motorky.

Sobota 16. července

Nenaskočila. Ráno opět pro změnu nenaskočila. Obšahal jsem jakési dráty a zdá se mi, že dráty k rezervní jednotce osvětlení by to mohly být, protože po pohnutí s nimi mi koloběžka ožila. Co ta krabička dělá, nevím, ale až narazím na nějaký servis, mohli by mi ji přeměřit či případně vyměnit. Když jeden ví, v čem ta závada asi vězí, tak je jednomu o trochu veseleji. Rozhodl jsem se vrátit se zpět k severovýchodní bráně, kde jsem předevčírem v noci v lese patrně potratil jednu z tyčí svého stanu, a vzhledem k tomu, že se jedná de facto o okruh, tak pojedu i novou cestou, takže to bude opět zajímavé. Tyčku jsem si našel, čekala tam na mne přesně tam, kde jsem to čekal. Takže ztráty na stanu mám stále stejné – jedna tyčka v Domnici na Slovensku a jeden kolík v Zillertalských Alpách.

Třikrát jsem ji ten den nastartoval tak, že jsem shodil sedlo a pošahal dráty k rezervní jednotce osvětlení, začínám v tom mít praxi, počtvrté si to nechtělo dát říct jen tak. A někde blízko se tam z toho i čoudilo, tak jsem to trápil trochu více a vono se čoudilo z mínus pólu baterky, kde byl uvolněnej šroub kontaktu. A vono stačilo dotáhnout ten šroub a koloběžka opět startuje spolehlivě. Já měl takovou radost, že bych objal i vrbu, jak říká otec Načeradec v Poláčkově knize Muži v ofsajdu. No to byla veliká radost, veliká úleva, já od radosti řval z plna hrdla, ale tak, aby mě nevyvedli za nepřístojné chování, tedy pod přilbou a za naplno otevřeného motoru.

Konečně bych se mohl i trochu zmínit o Yellowstoně, když už tady člověk jednou je. (Konečně si ho můžu taky trochu vychutnat.) Tenhle park je převážně náhorní plošina průměrně 7 tisíc stop vysoko. Na relativně malém území se příroda vydováděla a nashromáždila dost dost pěkných přírodních útvarů. Horké prameny a gejzíry – nespočet, hluboký Yellowstonský kaňon se dvěma mohutnými vodopády, spodní o výšce přes 300 stop, veliké jezero (s horama v pozadí, to je vždycky pěkný), nespočet dalších vodopádů, potůčků a říček, dost hodně dost krotkých zvířat – bizonů, jelenů, sobů, horských koz atd.

Já jsem dneska navštívil Yellowstonský kaňon, slunce už zapadalo a do kaňonu to moc nenasvítí, ale i tak to bylo velmi impresivní. Okolo kaňonu a vodopádů vede asfaltka a od parkoviště k vyhlídkovým bodům člověk sleze dolů – tu jen pár schodů, tu třeba i půl míle. Srandovní a smutné zároveň bylo pozorovat turisty, jak mají problémy těch pár schodů vyjít, půl míle zvažujou, jestli tam pudou a vyhlídkový bod se 400 schody dolů byl jenom pro zdatné turisty. Degenerace civilizace, co tak na to člověk může víc říct. Jsou lidi, co v 70 lezou po velehorách (a stěžujou si – když mě bylo 55, to jsem byl jinačí junák – viz kniha 50 summitů USA) a jsou lidi, co za celý den nezvednou zadek, aby udělali pár kroků.

Vrátil jsem se zpátky na včerejší tábořiště a s lahví vína oslavoval znovu navrácené zdraví koloběžky.

Neděle 17. července

Ráno mi bylo trochu blbě, bůh ví z čeho, ale ono se to nějak rozchodí. Dneska tedy jedu do oblasti parku s gejzíry a horkými prameny a jsem na to dost zvědavý, anžto jsem něco podobného nikdy neviděl. Udělal jsem si malou vycházku po náhorní plošině (cca 6 mil – musel jsem se zaregistrovat, anžto to hlídací služba parku vyžaduje) a definitivně jsem došel k názoru, že Yellowstone je americký park, hodně motorizovaný, málo chodící, a že v téhle krajině se mi až tak moc chodit nechce. V říjnu 1988 tady byly veliké lesní požáry a zasažena byla až půlka parku. Pokud ve Smokie Mountain byl les mrtvý, protože hnijící – zasažený parazitující houbou, tady je les mrtvý, protože spálený. Bůh ví, co je horší, každopádně můj selský rozum mi říká, že v obou případech by měli hlídači parků méně honit lidi, vzít pily a ten les vytěžit – dokud je dřevo co k čemu, a zasadit les nový. Takhle to tam nechat popadat a pohnít, to že není dobrý. Jenže můj selský rozum není rozum americký. Takhle jsem se dnes tím mrtvým lesem procházel k vodopádu Fairy a ke gejzíru Imperial a připadal jsem si hůř než v zemi Půlnočního království. Já vím, že tam nakonec vyroste les nový, ale s lidskou ochraňující rukou by to mohlo být o 20 let dříve. Peněz na to musí mít jako šlupek, co jenom vyberou na vstupném a na rybářských licencích.

Tyhle horské prameny, gejzíry a bublající bláto, ono je to zajímavý, ale člověka napadá, jestli je to i pěkný. OK, gejzíry, gejzíry jsou pěkný, odněkud zespoda stříká fontána, jakoby tam byl motor, ale člověk ví, že tam motor není, a tak kouká jako blázen.

Horký pramen s sebou vynese na světlo boží prapodivné barvy ze vnitra země jako je kalná hnědá, agresivní červená, a voda je blízko bodu varu, takže se s tím dá zalít káva či čaj. Ty nepozemské barvy okolo, ve srovnání s modrou oblohou či zelenou trávou, a nepozemská teplota vody člověku připomínají, co že je to asi za peklo tam dole, po čem my to spokojeně (a bezpečně) chodíme. Bublající horké bláto, to je něco jako vřed na zemském povrchu. Smrdí to tam siřičitanem či čím jako deset čertů a vypadá to ošklivě. Lidi si to fotí a říkají – aha, tohle je bublající bláto.

Jeden ten gejzír – Old Faith ful – se mi moc líbil. Stříká hodně vysoko – až 100 stop, stříká relativně často a relativně nepravidelně – co 45 až 90 minut po dobu 2–5 minut. Ideální, řekl bych ideální místo postavit si hospodu s vyhlídkovou terasou a nacpat do čekajícího turisty patřičný počet piv za patřičně vysokou cenu. A taky že tam ta hospoda je a taky že tam funguje na téhle bázi. Já jsem natankoval půllitr coly za $ 2, a to ještě bylo jenom v bufetu bez vyhlídkové terasy. Tam kdyby ten gejzír měl přestat fungovat, tak pod něj ten motor snad zabuduju. Počítač by mohl řídit nepravidelnost výbuchů v daném časovém rozmezí.

Popotáhnul jsem to definitivně pryč z Yellowstonského národního parku se smíšenými pocity – pěkný, ale ne pro mne, už jsem viděl hezčí, a navštívil starý známý Jackson i s lyžařským střediskem, po sněhu ani památky, zato lidu stále plno, Yellowstone dělá v létě dobrý business. Utábořil jsem se u Solné řeky a večer si spočítal, že jsem za své roční působení v USA už projel 24 států Unie. Zítra přibudou další dva – Idaho a Utah.

Pondělí 18. července

Ještě poslední poznámka k Yellowstonu: V tomhle parku je hodně hodně krotkých zvířat, začíná to bizonem s držkou pernamentně zamračenou a končí královsky se vzhlížejícím sobem. Občas se tyhle zvířátka projdou kolem cesty či přímo po cestě a obé způsobí dopravní zácpu. *Každý* si musí zastavit a *každý* si to musí vyfotit bez ohledu na světelné podmínky, pozadí či vzdálenost (čím blíže, tím lépe, ale já bych se s tunovým bizonem nechtěl honit), a zvířátka jsou něco jako davová mánie. Až do roku 80 měli v parku i u cesty se procházející medvědy, žebrající o jídlo a okolo 50 zranění ročně tímto způsobených, pak tyhle somrující medvědy postříleli a začali propagovat nekrmení zvířat pod trestem smrti – pro krmené zvíře, takže se medvědi od cest stáhli. Stejně je ale kolem cest dost dalších zvířat a mi to připadá divný vidět srnu či horskou kozu jen tak se procházející mezi auty, podle mého by měly být ty zvířata přirozeně plachá, což však Američanovi nepřijde a jeho reakce je – jéé, podívej, ono se to na mně dívá, ono se to na mně usmálo atp.

Vyjel jsem až dost pozdě po poledni, anžto jsem dodělával resty, a měl jsem to spočítané po dálnici 89 až do Salt Lake City. Jenže člověk míní a koloběžka mění. Je vedro – teploty přes 100 °F (okolo 40 °C), ale cesta je moc pěkná. Jízda člověka trochu zchladí (ne tak koloběžku), cesta vede vyprahlými kopci až kaňony, stejně jako pěkným lesem či okolo Medvědího jezera, které pod reliéfem hor dělalo neuvěřitelně blankytně modrou stužku. Jenže mi v tom vedru začal vynechávat jeden válec. Chovalo se to stejně jako při mé cestě do Smokie Mountains a tam pomohlo jet chvíli pomaleji s teorií, že ono se to zchladí. Tady se to chvíli chovalo taky tak, že by „zchlazení“ mohlo pomoct, jenže později večer se to začalo chovat dosti náhodně. Tedy – který válec pracuje, pokud vůbec, a mi nezbylo, že to doopravdy začít opravovat. Celkem rychle jsem přišel na to, že závada je v podstatě prostá – z nádrže do karburátorů neteče benzín. Smůla byla v tom, že jsem zrovna načepoval plnou nádrž – 3 gallony, což jsem musel všechno vylít, abych se dostal k ventilu uzávěru. Benzín jsem měl všude, i v puse, když jsem si potáhnul z hadičky.

Ten ventil byl zasraný tmelem, který má původně sloužit jako okolité těsnění. Nechápal jsem příliš, jak jsem na to vůbec mohl jet. Vyčistil jsem to a poskládal zpátky zrovinka tak, že padla tma tmoucí a i nyní vynechává občas jeden válec. Se štěstím jsem dojel do nejbližšího kempu, trochu se projel po polních cestách, než jsem se zorientoval a v půli dvanácté zalehl vedle koloběžky spát.

Úterý 19. července

OK, takže nemám moc benzínu a mám patrně zasrané karburátory. Karburátor je věc, která se mi doopravdy nechtěla rozdělávat, ale nakonec jsem se do toho pustil. Ve své podstatě to nebylo až tak moc složité, čekal jsem o moc složitější a jemnější mechaniku. Musel jsem ale projít celou cestu od ventilu nádrže vyčištěného včera až po cylindr válců, a že je po cestě nemálo zákoutí a zatáček. Vytáhl jsem z těch karburátorů tolik svinstva (tmelu), že se mi tomu nechtělo věřit, a čemu jsem už vůbec nerozuměl, jak že se to dostalo až tak daleko skrzevá všechny ty sítka a trysky. Samozřejmě mi to všechno zabralo trochu času a tak s opravováním jsem skončil v jednu a na cestu vyrazil ve čtyři. Koloběžka šlape.

Salt Lake City je hlavní město Utahu a hlavní sídlo křesťanské náboženské sekty Mormonů, kteří ho založili r. 1830 jsouc vyhnáni ze Illinois. Mormoni věří v příchod Krista a navíc v takzvanou Knihu Mormonů, což mají být biblické příběhy pro západní polokouli. Zdůrazňují hodnoty rodiny, což je sympatické, na druhou stranu se to tam hemží dosti jinými striktními pravidly, což by jeden mohl považovat až za omezující. Není sporu o tom, že to jsou hluboce věřící lidi a že staví pěkné kostely. Hlavní náměstí v Salt Lake City – Temple Square – má kostel z roku 1857 a mně se ten kostel doopravdy líbil. Novogotický ve slohu, naprosto bez výzdoby, pouze s varhanami vpředu. Poprvé jsem v Americe měl v kostele dobrý pocit, příjemně, stavba dýchala jistým spiritem. Po Temple Square a po historických budovách jsou bezplatné prohlídky s průvodci, takže jsem si vybral jednu doopravdy hezkou průvodkyni, aby se měl člověk taky cestou na co dívat. Když se mně zeptala, zda jsem se dnes něco nového naučil, tak jsem ji uspokojil odpovědí, že ano a myslel jsem na svůj karburátor. Bylo to dost zajímavé i pro to, že vše dýchalo novotou – míněno návštěvnické centrum a okolí, můžeš si pohrát s počítadlem, které ti odpoví Mormonsky na otázky o smyslu života, zdarma se můžeš podívat v IMAX kině na film o pionýrech Salt Lake City, což všechno musí podle mého dost stát. Satisfakcí pro organizátory je, pokud obrátí návštěvníky na Mormonskou víru. V mém případě se jim to nepovedlo, jen jsem si tak říkal, co bych asi dělal, kdyby mé děvče bylo z nějaké podobné sekty s utkvělou představou, že mne na tu víru musí obrátit.

Ze Salt Lake City jsem odjížděl za nádherného západu slunce za Salt Lake, takové barvy jsem doopravdy ještě nikdy neviděl, a utábořil jsem se na pláži Salt Lake. Po dlouhé době jsem se opět osprchoval, a to bylo moc dobře, a v noci mě žraly místní mouchy a hlučely mi do ucha auta z dálnice, a to až tak dobře nebylo.

Středa 20. července

Těch much je okolo doopravdy požehnaně, naštěstí na člověka moc nelezou, stačí jim bohatě slané vlhké pobřeží. Tam, kde končí voda a začíná písek (bláto), sedí normálně dva metry široký pruh much. Kdo chce jít do vody, musí se nejprve probrodit mouchama. Já jsem se nakonec v Salt Lake ani nekoupal, protože se mi nechtělo šlapat dva kilometry, abych měl vody alespoň po kolena. Prý je ta voda tak slaná, že se v tom nejde potopit.

Pobalil jsem se z pláže relativně brzo ráno a odjel směrem Solná poušť a dráha na světové rychlostní rekordy. Je vedro a já si to mastil s koloběžkou v zátahu dvě hodiny pětasedmdesátkou, přesně to, co mi Vaněček předpovídal, že se mi koloběžka rozpadne. Skutečně dostala ráno do těla a nerozpadla se. Začínám věřit, že to spolu nějak přežijeme. Jízda bílou pouští je skutečný zážitek, ale jízda po rychlodráze je nezapomenutelná. Té soli je tam tolik, že tvoří souvislou hrubou naprosto rovnou vrstvu, po které se dá jet kamkoliv. Samozřejmě jsem se cestou zpátky ztratil a dostal se do oblasti s méně solí a měkkým blátem vespod. Naštěstí nebylo mokro, tak se to bořilo jen maličko. Odskočil jsem si do Nevady – hned na hranici je sada Kasín, takže člověk lehce typne, který stát sázení povoluje a který ne, a vrátil jsem se zpátky 40 mil Solnou pouští. Uprostřed téhle štreky stojí jakési umělecké dílo – veliký betonový strom s koulema, jinak není dokola kol nic. Odbočil jsem si vedlejší cestou na jih celkem pustým údolím a na konci tohodle ničeho jenom hor a pouštních křaků byl skutečně pěkný kamenný kostel. Ona ta cesta vedla na vojenskou základnu a Mormon – kdo jiný – tam vojákům pro potřeby víry postavil kostel.

Líbila se mi ta cesta moc, zatáčky nahoru do sedla jakoby stavěl někdo, kdo mi chtěl udělat radost z jízdy, v druhém údolí jsem potkal památník na Pony Expres, což byla poštovní cesta 2000 mil dlouhá mezi řekou Missouri v Missouri a Sacramentem v Californii, pošta se tady koňmo doručovala 10 dní a to se jezdci nezdržovali ničím než napitím vody a výměnou koní. Vše v letech 1860–61, než se dostavěl telegraf od oceánu k oceánu, který potřebu téhle služby zrušil. Já si myslím, že cestuju na hranici nepohodlí a přežití, ale tihle chlapi patrně jeli na doraz. Myslím, že vím, co to mohlo být.

Ještě jsem se zastavil v dalším údolí u něčeho, co v dálky ve stráni vypadalo jako indiánské pueblo, pak se však ukázalo, že to jsou jen trosky nějaké sýpky na rudu či co. Vypadalo to dost podobně zříceně, jako třeba Zvíkov, akorát že tohle bylo podstatně mladší a z armabetonu. Nevydrží ty stopy naši civilizace až tak dlouho.

Zatábořil jsem na dálničním odpočívadle, které bylo přesně tak, jak jsem si ho představoval. S malým potůčkem, aby ze sebe člověk mohl spláchnout únavu dlouhého dne a agresivní sůl ze Solné pouště. S nádherně zelenou trávou, která přímo lákala na vyspání se pod širákem. V noci jsem se probudil, když mi na spacák stříkala voda z kropícího zařízení. Mohlo mi dojít, že by ta tráva nebyla tak zelená, kdyby se na ní nelily hektolitry vody. Tady co se nekropí, seschne. Anžto pokropen, neseschnu.

Čtvrtek 21. července

Až na to, že mě v noci pokropilo, se mi spalo výborně, přece jenom jsem to včera popotáhl dost daleko – přes 300 mil, takže únava dělá svoje. Probudil jsem se až v půli deváté, což je dost co říct, spí-li jeden pod širákem. Nalil jsem do koloběžky celý litr oleje (což je dost, je-li celkový obsah 2,5 litru) a opět jí utáhl řetěz a už i tenhle nový začíná vypadat unaveně. Uvidíme, jak daleko vydrží.

Opět je vedro a opět používám koloběžku místo chladícího zařízení. Na helmě mám větrání, jenže přes ty tři třímilimetrové dírky až tak moc vzduchu neprofoukne, takže hlava se mi paří. Jinak jedu jen v tričku a kraťasech a mám tak typické tričkové opálení rukou. Dojel jsem do Moab, což je městečko poblíž Arch National Park a Canyonlands N.P., do kterých obou se chci podívat, cca 160 mil, a byl jsem z toho vedra tvrdý. Vyřízený. Už jenom do Moab jsem poslední míle počítal po yardech. Odkráčel jsem se ochladit do klimatizovaných turistických informací a podle pohlednicových fotek to vypadá, že ty místní skalky budou skutečně pěkné. Pak jsem se jen svalil na lavičku a hodinu seděl a odpočíval a čekal, až polední vedro trochu opadne.

Naplánoval jsem si na dnešek menší a kompaktnější Arch N.P., nikoho již nepřekvapí, že skrze park vede asfaltka k nejzajímavějším atrakcím a jen tu a tam cestička pro pěší a že většina návštěvníků se nevzdálí více než půl míle od parkoviště, což jsem ostatně dělal taky. Dost mě překvapilo, jak – řekněme – po pitomých 30 minutách procházení se touhle žhavou pouští lepím jazyk na patro a chlemtám půl litr vody jako nic. Tělo turisty neaklimatizované na zdejší podmínky prostě nevydrží. Prošel jsem se i 1,5 míle k Delicate Arch (a 1,5 míle zpátky) se spotřebou jenom půl litr vody (protože jsem si sebou více ve flašce nevzal) a zpátky na parkovišti jsem vypil dalšího půl litru, aniž by okem mrkl. Podotýkám, že už bylo přece jenom trochu chladněji, protože šest hodin večer a slunko bylo pod jemným oparem. Dvě věci mě tam dost zaujaly – vedle neuvěřitelně červeného pískovce a skalních útvarů – kleneb a věží atd. – z něj vodou vytvořených. 1) V téhle pustině až poušti si na přelomu století veterán z občanské války Wolfe založil kraví farmu a jeho srub tam ještě stále stojí. Tenhle Wolfe musel být dost houževnatý chlapík. 2) Autobus japonských turistů vedený průvodcem na onu 3-mílovou túru, chlapík v předu s vysílačkou, chlapík vzadu s vysílačkou – přesně dle hesla, že bez spojení není velení. Jenže i přes všechnu tu moderní techniku, kterou byli ověšení, šli (a štěbetali) dvakrát tak pomalu než jsem šel já, což jsem cítil jako dost zadostiučinění.

Cestou zpátky jsem si slíbil večer pivo, anžto mi všechna ta voda šla krkem. Pivo tím krkem sice taky půjde, jenže to je přeci něco jiného. Jak řekli, tak udělali – usadil jsem se na břehu řeky Colorada, v jejíž teplé, čisté a relativně rychle tekoucí vodě jsem se okoupal a ty chlazené piva jsem si skutečně vychutnával. A chlazené mi zůstaly až do posledního šestého, anžto jsem je držel v péřovém spacáku.

Pátek 22. července

Tak už vím, kde že se to natáčejí westerny, jak jede kovboj prérií a za zády má červené skály. Když jsem se díval na westerny v Evropě, vždycky jsem si říkal – á, to je někde v té Americe. Když jsem se v TV díval na westerny tady, tak jsem si říkal – kde to, ksakru, v Americe tyhle scenérie jsou. A když jsem se včera a dnes tou scenérií procházel (a projížděl), tak jsem si říkal – ono je to tu jako v tom filmu. Jenže na rozdíl od filmu tady si na tu červenou skálu můžu chlustnout. Nic se neutají, všechno se najde.

Prošel jsem se a projížděl po Canyonlands N.P. a to je krajina soutoku Green River a Colorado River. Asfaltka zůstává nahoře nad řekou na planině 2000 stop nad vodou. Tisíc stop pode mnou byla druhá planina, po níž už vedla pouze polní cesta, planina ještě sušší a pouštnější než ta nahoře a o dalších 1000 stop dole bylo koryto řeky a zeleno. Původně to tu bylo všechno ve stejné výšce dnešní asfaltky na dně oceánu a všechny ty roztodivné skalní útvary a ubírání po vrstvách způsobila vodní eroze. Jak říkala jedna z popisných cedulek – každý kámen se nakonec rozpadne na prach a odnese ho voda. Je to jen otázka času. Což v člověku vyvolává pocit pokory před silami přírody či boha či koho kdo chcete.

Dovolal jsem se z prostředka té pouště z automatu Lence (asi na 30 číslic) a to mi udělalo opět jednou radost. I proto, že teď odjíždí na 2 měsíce do Himalají a to ji asi hned tak nezastihnu.

Cestou zpátky jsem se rozhodl, že to zkusím po polních cestách kaňonem dolů až k úrovni řeky a to byla absolutně nejtěžší cesta, jakou jsem kdy projel. Psali tam, že to je jenom pro čtyřkolá vozidla, jenže já byl přesvědčen, že kudy projedou čtyři kola, projedou i dvě. No – projedou, jenom jsem si v některých místech říkal, že to je dobrá trať pro šestidenní. A taky že by nebylo na škodu mít postranní kolečka, jako dostávají na kolo malé děti, když přesedají z tříkolky. Nahoru bych to rozhodně jet nechtěl, dolů jsem to *sešel*, tedy sedíce na motorce posunoval jsem ji a zastavoval krok po kroku. Ale definitivně to byla i jedna z nejhezčích cest, kterými jsem se kdy protáhl. Určitě zasloužená.

Hnala se bouřka a to se mi moc nelíbilo. Tedy to, jak se hnala, to bylo hezký – uprostřed modré oblohy černý mrak protažený až na zem = tam teď prší, mi se nelíbilo, že se hnala. Zastavil jsem se opět v Moab na čaj v hospodě a napsal pohledy, což mi zabralo trochu času a ona bouřka se stále nepřihnala. Tak jsem už pod černými mraky všude okolo z Moab odjel na nejbližší dálniční odpočívadlo, a s mým příjezdem začalo pršet. Takže mi to vyšlo jako té panně za pět minut dvanáct, že jsem se schoval pod piknikovou stříšku. Chlapík šel okolo a nevěřícně kroutil hlavou: „Čtyřicet sedum let tudy touhle dobou projíždím a tohle je poprvé, co tu prší." Na odpočívadle měli ceduli, že se tam nemá kempovat, což nevypadalo dobře, tak jsem ani nevytahoval spacák a jen ve své kombinéze se natáhl na stůl a vyspal se celkem bez problémů. Nad ránem kolem páté se okolo mě prošli dva mladí kluci okolo 18–20 let a že bych tam správně neměl spát, ale že mne nechají na pokoji. Jakou měli autoritu nad oním odpočívadlem, jsem moc nechápal, ale ani jsem se o to moc nezajímal. Jenomže tihle dva se prošli i okolo jakéhosi zaparkovaného a spícího auta – tranzitu a pokusili se ho z parkoviště vystrnadit. Pohádali se pěkně, pak jsem slyšel jen – vy kluci stejně nemáte zbraň nebo něco, načež kluci odešli a zpoza rohu si vystřelili párkrát z kapslovky. Myslím si, že zvuk slepého a ostrého náboje od sebe rozeznám, a tenhle zněl slepě. Každopádně tranzit urychleně pobalil a odjel. Já jsem dospal načaté ráno.

Sobota 23. července

Tak jsem se rozhodl po dost dlouhém přemítání, že narazím-li na motocyklovou prodejnu a budou-li mít plášť na mé zadní kolo, dám si to vyměnit. Vzorek mi už uprostřed úplně zmizel a to by za deště nemuselo být to pravé ořechové, i když vodící kolo na koloběžce je přední a smyk zadního se díky tomu ještě vždycky dá jakž-takž ustát. Přední plášť je zatím dobrý. Dvě obavy jsem k tomu měl – že mi to neudělají na počkání a že by to mohlo dost stát. Nakonec jsem našel prodejnu ve městě Cortez, Colorado, udělali mi to na počkání a vešel jsem se do ceny, jakou jsem předpokládal. To bylo moc dobře. Jinak bych byl dojel patrně v pondělí do Santa Fe, Nové Mexico, a to je dost velké město, aby mělo motorkovou prodejnu a aby tam měnili pláště na počkání. No ale takhle už mám tuhle starost z krku, koloběžku v dobrém, solidním stavu a věřím si, že s ní do konce prázdnin (3 týdny) ještě nějaké tři, tři a půl tisíce mil bez větších problémů ujedu.

Odpoledne byla bouřka z tepla a já se schoval na odpočívadle pod stříšku, jenže přišel hlídač a motorku mi z pod stříšky vyhodil. Blbec. Úplně mi tím vzal dobrou náladu, kterou jsem měl z vyměněného kola. Jako bych mu s tou motorkou pod stříškou nějak škodil, jako bych mu tím něco rozbil nebo poničil či co. Dejte blbci autoritu a neštěstí je na světě. Ještě si důležitě opsal moji SPZ-tku, kdybych snad nedej bože něco, a mne napadlo až pozdě, že jsem měl kontrovat tím, že si opíšu jeho SPZ-tku stejně důležitě a vážně se tváříce. Třeba by ho trklo.

Odjel jsem okolo páté a projel jsem deštěm, což mi na náladě nepřidalo, nicméně večer se mi povedlo najít si slušné místo na přespání, postavil jsem si stan, protože v dáli se blýskalo a jeden nikdy neví, jestli se mu to nestočí nad hlavu, měsíc mi svítil na koloběžku a já si v jeho svitu vychutnával přeci jenom příjemnou letní noc.

Neděle 24. července

Povedlo se mi se pobalit a vyjet brzo brzičko ráno, už o tři čtvrtě na devět. Cesta mě vedla skrze moc pěkné hory nahoru a dolů, byly tam lesy a to je po všech těch pouštích vždycky osvěžující. Dojel jsem si takhle do městečka Taos, Nové Mexiko, a co koukám, že ono to má úplně jinou architekturu než na co jsem zvyklý ze všech těch malých amerických městeček. OK, mobilní domky a jejich parkoviště – sídliště, ty jsou stejné, jenže tyhle provizorní příšery nepovažuju za architekturu. A málokdo asi by to považoval. Ale tyhle dřevěné domky à la Lafayette, Bozeman či kdekoli jinde, těch tam nebyl ani jeden. Místo toho tu jsou domky à la pueblo, tedy ve stylu indiánských obydlí. Já bych to skoro nazval architektura perníkových chaloupek – všechny baráky jsou nahozené do hněda, všechny rohy jsou zaoblené a střecha vzniká tak, že se přes čtyři postranní stěny nahážou trámy, které pak ze stěny čouhají. Ta hnědost a zaoblenost v původním, indiánském, plyne z použitého materiálu – místo omítky a cihel jednoduché nepálené hliněné cihly nahozené opět blátem, což když slunce vysuší, prokazuje patrně dostatečnou životaschopnost. To, že je tu à la pueblo druh staveb takhle rozšířený, plyne i z toho, že chtěl-li bych si tu postavit domek, *musel* bych ho postavit v tomhle stylu. Vevnitř bych mohl mít, co bych chtěl, zvenčí to musí vypadat tradičně. Což je rozhodnutí místních konšelů, které určitě chválím. Prošel jsem se trochu po okolí, na hlavním náměstí byl zrovna jarmark, takže se tam prodávala všemožná veteš, míchalo se to tady hispánským obyvatelstvem snad více než bílým, jména ulic a míst jsou skoro výhradně španělská, takže člověk nepochybuje o tom, že původně to tu osidlovali Španělé. (Roku 1846 si tahle území podle práva silnějšího přisvojila USA na úkor Mexika.) Koupil jsem si chleba a salám a v dobrém čase v dobrém počasí odjel 15 mil do Taos Valey, lyžařského střediska, odkud je nástup na nejvyšší horu Nového Mexika – Wheeler Peak – 13 161 stop nad mořem. A ledva jsem zaparkoval a poodešel kousek od koloběžky, tak se to v dálce začalo zatahovat na bouřku. No ale vyběhl jsem si nahoru, pokochal se pohledy a zase seběhl dolů a teprve na poslední míli toho 14-ti mílového výletu mě to chytlo. No ale když už je mokro, tak alespoň není zima, protože je léto, tak jsem si poblíž vlezl do potoka a doopravdy pořádně se vykoupal. Ráchal jsem se v té vodě dost dlouho a pak už byla zima. Čisto, ale zima. Zakempoval jsem, nasmažil lívanečky (a tím konečně dopotřeboval vločky ještě z West Lafayette), s olejem mi to vyšlo naprosto přesně do poslední kapky, a pod teď už opět čistou noční oblohou šel spát.

Pondělí 25. července

Vyprat si už zase potřebuju, takže jsem si našel v Taos veřejnou prádelnu a těch svých pár hader tam přemáchal. A měli v té prádelně docela napilno, povětšinou se kolem prádla motaly ženské a okolo pobíhaly malé děti, ale i na pár chlapů tam člověk takhle narazí, někteří takového toto bohémského typu, patrně umělci. Že tam měli takhle napilno, se dá vysvětlit tím, že všechny tyhle mobilní domky si perou ve veřejných prádelnách. On je ten domek na kolečkách velkej jako kráva, tedy na to, že je na kolečkách. Ale sklep to nemá, patro to nemá a dovedu si docela představit, že ke každodennímu žití tam až tolik místa není.

Od práčovně jsem si zajel do Taos indiánského puebla, protože to byl můj původní úmysl – zjistit, co to vlastně to pueblo je. Zinkasovali tam ode mne $ 5 za vstup, což mi přijde docela dost, a že prej se dneska navíc nesmí vůbec fotit, protože mají odpoledne tradiční rituální tanečky. Indián má svou logiku, která mu říká, že ze všeho nejlepší je držet se od bílého / hispánského muže co nejdál. Nemíchat se s ním. Což je politika praktikovaná pueblem po staletí, de facto od příchodu prvních španělských osadníků. Díky tomu si pueblo zachovalo hodně ze své původní kultury, jenže dnes se na tu kulturu chtějí podívat hordy turistů a z turistů se dají velmi dobře vytřepat nějaké zlaťáky. Takže je tu něco jako rozpor. Indián tedy říká – OK, my *dovolíme* turistům vstup do naší vesnice a chceme, aby se turista choval vychovaně, nelezl všude, ale jenom tam, kde neuškodí. A turista je tomu rád, chová se vychovaně, nefotí, když nesmí, kupuje keramiku a šperky a indiánský chleba (a Coca Colu) a říká – aha, tak takhle tančí indiáni. Jenže já mám pocit, že kultura národa se neodvíjí od výroby šperků a keramiky, že chci-li mluvit o zachované kultuře, měl bych potkat indiána zemědělce a lovce, který si v daný svátek odtančí před svými bohy svoje. Co jsem potkal já, byl indián jezdící v pick-upu s vysílačkou za pasem a – haló, haló, tady orel, tenhleten turista má na krku foťák. Jakpak by asi nalil benzín do svého pick-upu bez turistových zlaťáků a jakpak by – coby zemědělec – dnes obstál v konkurenci bez bílého muže nástrojů? Z pozice indiána je to, co dělá, patrně maximum toho, co dělat může pro přežití své kultury a možná jenom takový morous jako je Olšák chodí a říká – kultura? Ne, tohle není kultura, to jsou jenom jakési tanečky, šperky a keramika. A tahleta indiánská nepřístupnost byla kdysi indiánovi vlastní, dnes je však člověk na pochybách, kolik je v tom jenom dobře skrytého dráždidla pro příchod ještě více turistů a ještě více zlaťáků. Dočetl jsem se o indiánech na severu v Kanadě, kteří s výjimkou pušky a ocelového kotlíku doopravdy žijí, tak jako vždycky, protože ne ve sféře zájmů bílého muže. Tam bych řekl, že ano, že tohle je původní indiánská kultura, tady dole v Novém Mexiku bych to nazval směsí původního s novým, směsí, ve které nové postupně převládá, byť původní se dá vytušit. Ostatně i mezi tanečnicemi byla dnes jedna zcela nesporně bílé rasy, takže i to, co se dnes prezentuje jako původní kultura, dostává pomalu na frak.

Já tu však ještě musím říct, že ty indiánovy šperky, keramika a tanečky se mi moc moc líbily, a kdybych nebyl jenom toulající se student z Purdue University, určitě bych si nějakou tu misku či vázu koupil (a možná i tu Coca Colu). Takhle to musí počkat do příště.

Odjel jsem z Taos puebla až odpoledne, ve městě koupil páskovou ocel, v autodílně přesvědčil chlapíka, ať mi odvrtá dvě díry podle mých potřeb, což kdybych měl dělat kulatým pilníkem, tak bych to a) musel koupit a b) bych se u toho asi zbláznil, a večer jsem si vyspravil úchyty kufrů, které oba už byly nalomené. Teď mám ono místo zdvojené, takže by to mělo bez problémů vydržet. Zatábořil jsem kousek od dálnice a zcela náhodou tam měl poblíž své stálé tábořiště i chlapík jménem Jim, co přes zimu pracuje v půjčovně lyží a přes léto jako průvodce na výletech na nafukovacích člunech. Přes léto žije v přívěsu a užívá si jedné z největších předzahrádek, co člověk u svého domku může mít. Pozval mě na chlazené pivo a mně se tak v té krásné letní noci dostalo naprostého uspokojení.

Úterý 26. července

Ráno mě ještě Jim pozval na kávu, což bylo moc příjemné zahájení dne, a já se rozjel do Santa Fe s myšlenkou, že si najdu K-mart a nechám si vyvolat své fotky přes noc za dobrou cenu. Tentokrát mě však K-mart převezl, protože i když jsem bez problémů našel příslušnou dálnici na periférii se všemi možnými ostatními obchody, K-mart tam chyběl. No ale chvíli mi trvalo, že jsem na to přišel, a chvíli mi trvalo, než jsem našel svou ztracenou, protože neuvázanou, kombinézu, takže jsem se do centra Santa Fe dostal až po poledni. O domcích a architektuře tu platí to, co jsem už popsal o Taos, jenže Santa Fe je o dost větší. A je to patrně nejstarší město v USA, jsouce Španěly založeno už roku 1606, v centru jsou úzké uličky směřující k hlavnímu náměstí, což je pramálo americké a což se mi moc líbilo. Město bez mrakodrapů, avšak o to krásnější.

Na hlavním náměstí byl zrovna koncert dívčí folkové kapely Earth Angels a pěkně trojhlasně zpívaly a hrály spirituály a podobné, tak jsem si hned koupil kazetu s jejich nahrávkama. Poslechnout si to ale budu moct až zpátky v Lafayette, protože můj walkman se tváří rozbitě. Taky si odzpívaly jednu ruskou písničku – Kalinka, ale z toho jsem rozuměl jen tak občas některým slovům. Ale říkal jsem si u toho, že jak nám ty balalajky lezly krkem, tak pro Američana je to zajímavá kulturní vložka.

Prolezl jsem dvěma kostely a několika galeriemi s obrázky a obrázky jedné kumštýřky – Marilyn Bendell se mi tak líbily, že jsem si vyprosil na majiteli galerie alespoň fotku na památku. Vono to plátno by přišlo na $ 5000, ta fotka byla za dobré slovo a určitě mi bude pěkně připomínat Santa Fe. Taos i Santa Fe se vůbec tváří dost umělecky, v obou městech je hodně galerií a dost těch obrázků je inspirováno indiánskými motivy, Marilyn Bendell kupříkladu ponejvíce maluje indiánské dívky a ženy.

Co mi nebude pěkně připomínat Santa Fe je pokuta, kterou jsem dostal za špatné parkování. Samozřejmě jsem ji dostal neprávem, jenže chtěl-li bych to reklamovat, musel bych se dostavit do Santa Fe k soudu v určený den a hodinu, tak jsem tu pokutu roztrhal a uvidíme, co se stane či nestane. Možná mě dohledají, možná ne. Doopravdy nevím.

Odjel jsem do Los Alamos s tím, že mám hlad, že nemám žádnou vodu a že nevím, kde budu spát. Hladový a neoholený jsem vlezl do muzea o A-bombě, já nevím přesně proč jsem se předtím někde nezastavil a neukuchtil si něco k jídlu. Každopádně jsem tam vlezl a ono se tam zrovna podávalo občerstvení. Že jsem si připadal jako v Jiříkově vidění nemusím zdůrazňovat. Každopádně jsem se tak nechoval a vydatně se občerstvil nabízenými chlebíčky a jablečným moštem. Pak jsem si všiml, že ostatní lidi na sobě mají jakési visačky, že se tedy jedná patrně o jakousi vědeckou konferenci, která v době, kdy je muzeum už zavřené, užívá jeho prostory pro své účely. Lidi se tam dívali na jakési družicové snímky a diskutovali zasvěceně, tak jsem se taky díval na družicové snímky a zasvěceně se alespoň tvářil. No a když jsem dojedl a dopil, tak jsem se po anglicku vypařil. Dobře je někdy na světě.

Zajel jsem si do turistických informací, měli už zavřeno, ale na místním záchodě jsem nabral vodu a oholil jsem se a pak jsem za městem našel pěkný park v borovicovém lese, kde jsem zatábořil. Po večeři jsem tak akorát stačil postavit stan, když začalo pršet. V Los Alamos se mi zatím dost líbí.

Středa 27. července

Tak jsem se vypravil znova do muzea o A-bombě, i když až po poledni, protože dopoledne jsem dodělával resty. Tentokrát jsem dorazil v regulérní otevírací dobu, takže občerstvení se nekonalo. Zato venku byla veliká bouřka, a tak jsem neviděl důvod, proč bych neměl zůstat po dobu deště v muzeu. Nu – důvod se našel. Místní rozhlas mi zahlásil – gentleman s motocyklem s SPZ-tkou z Indiany nechť se laskavě dostaví před muzeum. To už nepršelo tak vydatně a bouřka byla v podstatě pryč, jenže v době, kdy pryč ještě nebyla, mi vítr svalil motorku na bok a pravé zrcátko si ťuklo do dveří vedle stojícího pick-upu. Na dveřích má chlapík malinko promáčknutý plech, zavolal policistu a mne vyvolal z muzea. Motorka vypadá zdravě s výjimkou pravého zrcátka. A možná i to se mi podaří opravit. Takže to byla spíše příjemná společenská konverzace než nějaká zloba či nasranost, a ukázalo se, že chlapík jménem Ken Kutač má oba rodiče z Čech, i když česky umí jenom – Jak se máš, dobře. A Ken je blázen do chození po horách, miluje zimu a ze všeho nejraději přespává v zimě venku v postaveném iglů. Tak jsem mu ukázal svou knížku 50 vrcholů USA a ta se mu tak líbila, že si ji hned vedle v knihkupectví objednal. A pozval mě k nim domů na večeři a tam jsme konverzovali převážně o horách a o Československu, což mi obojí dost vyhovovalo. A Ken neúnavně vytahoval další a další knížky a ukázal mi svůj vařič a bundu a boty a po chvíli mi to přišlo, jako když se sejdou dva kluci a chlubí se – podívej jakou že to mám senzační hračku. Ken v řeči párkrát nadhodil, že se chystal tenhle víkend vyšlápnout si v Coloradu na tři čtrnáctitisícovky, ale že nenašel partnera, takže to musel zrušit. Na to jsem měl patrně reagovat zhruba – Ale Kene, to je senzační, já mám času spoustu, pojďme si tam vyšlápnout spolu. Jenže mi pořád nešlo srovnat v hlavě, že jsem někomu naboural auto a ten někdo mě pozve k sobě domů na večeři a jsem pro něho děsně zajímavou návštěvou a má pro mne čas celé odpoledne a večer. Nejsem na takové šoky správně připravený. Přespat mě nechal v ložnici pro návštěvy a před usnutím jsem si řekl, že mu zítra ráno ten společný výlet po Coloradu navrhnu. Bude to určitě zajímavý a pěkný výlet. K nástupu do hory by nás měla dovézt historická úzkokolejka a ty tři vrcholy, co chce Ken lézt, by měly být poměrně blízko u sebe. Pokud jsem teda dneska večer těm narážkám dobře rozuměl.

Čtvrtek 28. července

Jak jen jsem se u snídaně zmínil, že bychom o víkendu mohli spolu vyrazit do hory, Ken zázračně ožil a během pěti minut měl zarezervované lístky na tu místní lokálku. Takže jsem těm narážkám rozuměl dobře. Jsem docela zvědavý, jak rychle to Kenovi chodí, vypadá turisticky dost zdatně, i když je mu už čtyřiapadesát. Sraz máme v sobotu v 7:30 ráno v městečku Durango, Colorado, odkud nás dále odveze parní úzkokolejka. Manželka, syn i Ken ráno vypadli do práce na osmou, trochu jsem si připadal, že narušuju ranní běh věcí, byť jsem se snažil, aby to bylo co nejméně, a já jsem vypadl na koloběžce směr Durango.

Hned za Los Alamos je národní park Baudelier, kde jsou na dně kaňonu pozůstatky indiánského puebla, tož jsem si tam zajel a trochu se místní krajinou prošel. Krajina se mi tam dost líbila, čistě borovicový, voňavý les se mnoha malými či většími kaňony, a tak mi ta malá procházka nakonec vyšla na 16 mil. Že to bylo delší, než jsem čekal, by ani tak nevadilo, jenomže ona se opět přihnala odpolední bouřka a já s ní poslední čtyři míle závodil, kdo dřív doběhne k motorce. Bouřka, aby mi pokud možno pokropila všechny mé věci, já, abych pokud možno koloběžku zaigelitoval. Nakonec to vyšlo na remízu, prvních pár kapek koloběžka schytla a před tím doopravdy velkým deštěm jsem ji stačil přikrýt. Ale začínají mi ty odpolední bouřky tady lézt na nervy. Ono si totiž takhle odpoledne prší už týden, v podstatě od mého odjezdu z Utahu, a co já na motorce v dešti, že? A ono si poprší své dvě tři hodinky a pak už je zase čistá obloha, v autě bych dvě tři hodinky popojel, s motorkou se raději někam schovám a tvrdnu. Dnes jsem tedy tvrdnul v Bandelier národním parku a podařilo se mi odtamtud vyjet až v půli sedmé. Ono se píše v průvodci – časté odpolední bouřky, jenže to jsem nevěděl, že to znamená každý den s naprosto železnou pravidelností ať si je obloha ráno třeba naprosto vymetená – jako dneska.

Projel jsem se z Los Alamos skrytého v horách zpátky na severojižní magistrálu a na nejbližším odpočívadle zatábořil. A jak jsem si takhle ulehal na stůl do spacáku spát, už za tmy, přijel si na odpočívadlo jeep, zhasnul světla a vypnul motor. Co ten tady asi tak chce, říkal jsem si, a vono po chvíli do jeepu jako když střelí, protáhl se jako ztřeštěný nájezdem zpátky na dálnici a začal si blikat červeně. A von to byl policajt na čekané na rychlá autíčka. Po zhruba půl hodině se vrátil a číhal znova, jenže ho to pak přestalo bavit a odjel nadobro. Ještě se mám stále co učit místním policajtským trikům, jak vypadá běžné policajtovo auto už vím celkem dobře, ale v jeepu jsem ho viděl doopravdy poprvé.

Pátek 29. července

Vede ta cesta tady docela hezkou krajinou, něčím jako polopouští, z vyprahlé planiny porostlé křaky se zvedá tu a tam skála ještě nezerodovaná vodou a mne jen tak u toho napadá, jak že se tady daly chovat krávy. Protože svého času na přelomu století zhruba tak nějak odsud kovbojové honili stáda krav na sever do Denveru na vlak, který je pak dále vozil na východ. Z kteréžto doby nám zůstaly westerny, jeansy a Američanova záliba v hovězím steaku, protože prase by se asi takhle po vlastních z Nového Mexika do Colorada nepřepravilo, a taky by se pak honáci nejmenovali kovboj.

Dojel jsem si do městečka Farmington a – jako obvykle – na rozhraní města a polí našel K-mart, kde si nechám vyvolat své další filmy. Vzhledem k tomu, že se v oblasti zdržím patrně až do pondělí, mi to, že si je můžu vyzvednout vyvolané v pondělí, docela vyhovuje. Cesta do Durango mě dále vede skrze Aztécké zříceniny – Aztec Ruins, na kteroužto památku jsem byl dost zvědavý. První trik je ten, že Aztécké zříceniny nepocházejí od Aztéků a jejich říše v Mexiku, alebrž od místních Pueblo indiánů. Aztécké se jmenujou proto, že příchozí angličtí osadníci si mysleli, že to jsou zříceniny Aztécké a tohle zavádějící jméno tu už zůstalo. Takže se vlastně jedná o zříceninu puebla někdy z let 1150. Je to docela velká zřícenina, odhady říkají, že tu mohlo žít 300–500 lidí. Jenom další trik je v tom, že tu žili zhruba jen asi 50 let a pak z neznámých důvodů odešli pryč. Na to, jak veliká je to stavba ze solidního kamene a kolik muselo stát úsilí ji vybudovat, je tahle migrace skutečně záhadná. No a poslední trik je ten, že mi ta stavba – byť veliká – připadala přeci jen poněkud primitivní. Dle mých chabých historických znalostí si to tou dobou v Evropě vesele hasila gotika a sem – tam nějaká ta rotunda z té doby nám ještě stojí. Každopádně něco jako kamenná klenba na Aztéckých ruinách neexistuje, všechny stropy jsou jenom klády položené na zdech či sloupech, a obytné místnosti, kterými nám bylo lze se projít, byly velikosti zhruba na 4 kroky. V Taos pueblu, které ještě dnes žije a turisticky vzkvétá, byly místnosti, kterými jsem prošel, zhruba o dva kroky větší, jinak však velmi podobné a já nerozumím tomu, proč se ta kultura a architektura za 800 let (a možná i více) nějak výrazněji nepohla.

Odpoledne se přihnala, jako obvykle, bouřka z tepla, jenže já jsem se schoval a lebedil si pod stříškou na dálničním odpočívadle. Pokusil jsem se si opravit pravé zrcátko, jenže se mi při tom rozbilo na několik kousků, takže budu mít patrně v nejbližších letech smůlu.

Sobota 30. července

Skutečně jsem ráno na nádraží v Durango potkal Kena, takže jsme spolu nástupem do vlaku v 8:30 zahájili náš společný výlet. Vláček měl třináct vagónků tažených parní lokotkou, trať vede dost úzkým kaňonem řeky Animal, takže se bylo cestou skutečně na co dívat. Vystoupili jsme ve stanici Needelton spolu s hordou dalších turistů a – teď už odříznuti od veškeré civilizace – vyrazili šest mil nahoru k Chicago basin údolí. Já jsem šel jako obvykle, tedy dost rychle, i vzhledem k tomu, že to vypadalo na obvyklou odpolední bouřku, a já jsem chtěl zakempovat dříve, než to na nás spadne. Ken dost dýchal, ale držel mé tempo, a tak jsme těch 6 mil ušli za 3 a čtvrt hodiny, daleko v předu celého peletonu turistů z vlaku. Sedmá míle vedla nahoru k Twin jezerům s převýšením 1300 stop, což bylo skutečně dost do kopce, nicméně i tam jsme se vyškrábali, já o 10 minut dříve než Ken, a tam jsem postavil stan zrovna tak, abychom v přicházejícím dešti nezmokli. Ken dýchal více než dost. Asi hodinu jsme odpočívali a nemokli ve stanu a okolo čtvrt na šest jsme vyrazili směrem k první čtrnáctitisícovce Windom Peak s tím, že uvidíme, jak to půjde. Skutečně se nám povedlo se na tu horu nahoru vyškrábat, a tu už jsem dýchal i já, protože i když to bylo dohromady od vlaku jen asi 8 mil, dokupy jsme vylezli nahoru 6000 stop. Ken kladl monotonně pravou před levou a levou před pravou. Windom Peak má 14083 výškových stop a myslím, že to je nejvyšší hora, na jakou jsem se kdy v životě vyškrábal. Výhledy široko daleko byly fantastické. Zpátky ke stanu jsme se dostali v osm večer, Ken se jenom svalil a byl mrtvý. Uvařil jsem nám večeři a šli jsme spát. Já jen doufám, že se do zítřka z toho Ken trochu vyspí.

Neděle 31. července

Vstávali jsme už v šest, abychom ke druhé čtrnáctitisícovce – Eolus – mohli vyrazit už v sedm. I přes tohle brzké ranní vstávání jsme na rozcestí potkali turisty, co dnes začínali zdola z Chicago basin. Ti museli vstávat snad v pět. V dobrém čase a v dobré pohodě jsme zdolali vrchol, cesta tam vede kousek i přes skutečně úzký hřeben jménem kočičí stezka, v nejužším místě široká asi čtyři stopy a po obou stranách padající hluboko dolů. Ne zrovna nejlepší místo, je-li mokro či větrno, my však měli poránu pěkné, bezvětrné, byť chladné počasí. Začíná se to tu hemžit turistama, na vrcholu jsme potkali 5-ti člennou skupinku (s přilbama na hlavě) a dole v údolí jsou vidět mnohé další více či méně členné skupinky. A ono se to všechno škrábe na tyhlety čtrnáctitisícovky, protože to už je tady v Coloradu takové turistické hnutí. A že jich má Ken už 48 z celkového počtu 54 vyšlápnutých, tak mi na tom vrcholu začal vyjmenovávat široko daleko kopce, jak se kterej jmenuje a kde všude už byl, protože bylo vidět do dálky dobře 100 mil. Opět jsme seběhli dolů ke Twin jezerům a ke stanu a o tři čtvrtě na jedenáct zahájili výšlap na poslední zde čtrnáctitisícovku – Sunlight Peak. V těchle horách se to turistama hemží ne zas až tak dlouho, anžto čtrnáctitisícovkové hnutí bylo založeno teprve relativně nedávno (1978), takže pěšinky nejsou příliš upravené a nejsou ani příliš značené a rozcestí nejsou značená vůbec. Buďto víš, kam jdeš, nebo jseš ztracený. Vrcholové partie jsou – naštěstí – značené malými kamennými pyramidkami, ale cesta není upravená ani jištěná řetězy či lany a to ani v místech, kde by si to určitě zasloužila. Vzhledem ke skutečně velkému počtu turistů se podobné zajištění cesty dá celkem brzo očekávat, my jsme však museli lézt přírodně, a tu jsem musel dost obdivovat Kena, jak se relativně lehce přes ty skály škrábe i v dost obtížných místech. Skutečný vrchol Sunlight Peak tvoří tři do sebe zaklesnuté veliké kamenné bloky na kraji skalní stěny a kdyby odtamtud měl člověk spadnout, tak ho dole můžou sbírat po kouskách. Já jsem neměl nejmenší touhu ani zkoušet na ty tři šutráky vylézt, Ken jen nedůvěřivě chodil okolo a říkal: „Tam se přece člověk musí nějak dostat". Nakonec to po pár pokusech taky – naštěstí – vzdal, i když z toho byl dost smutný a jenom naříkal, proč jen si nevzal nahoru lano, s lanem že by se tam určitě dostal. Průvodce píše o chlapíkovi, kterej se roku 1920 na tomhle vrcholu postavil na hlavu, což mi připadá na hlavu postavené.

Ústup od Twin jezer jsme zahájili v půli druhé s tím, že vlak z Needelton odjíždí o půl páté, takže bychom těch 7 mil dolů kopcem mohli nějak ujít. V půli druhé začala obvyklá odpolední bouřka, naštěstí jí to vydrželo jen asi půl hodiny a později už jen tu a tam poprchávalo. Bouřka nebouřka, v daném časovém rozvrhu nezbývalo, než ji ignorovat. V tempu 3 míle za hodinu jsme bez zastávky seběhli dolů, a tohle je vskutku slušně honící tempo, byť dolů kopcem. Právě odjíždějící vlak ve 4:10 nás vedl k mírnému zmatkování, protože vlak si to šinul na druhé straně řeky a my nevěděli přesně, jestli k mostu je to po proudu či proti proudu. Pobíhali jsme pěšinou tam, zpátky a zase tam. Most byl cestou tam, a podařilo se nám, chvála bohu, vlak chytit. Tedy ten správný vlak ve 4:40, který přijel naštěstí se zpožděním 15 minut. Ken po dnešku vypadá, že neví, která noha je pravá a která je levá. Vypadá však spokojeně.

V Durango, zpátky v civilizaci, jsme zašli do hospody na pořádnou večeři, já si zapsal Kenovu adresu, kdybych měl někdy cestu okolo, a rozloučili jsme se, každý jedoucí svou cestou, Ken domů do White Roch a já směrem Grand Canyon.

Pondělí 1. srpna

No tak teda už srpna, no. Běží mi ten čas rychleji, než bych chtěl, za dva týdny už musím být zpátky v Lafayette. Nechci a nebudu se nijak honit v tom zbývajícím čase, pročež jsem vstal už v šest, abych toho dnes stihnul co možná pokud jen nejvíc … Pravdou je, že jsem vstal brzo, ale spíše proto, že mi už bylo vedro. Odjel jsem opět k Aztéckým ruinám, co nejsou aztécké, a v přilehlém parku si dopoledne dával dohromady své věci. Dokonce jsem si koupil v automatu plechovku Coca-coly a přišel jsem na to, že nejlépe lze charakterizovat její konzumaci slovesem napěchovat. Napěchoval jsem do sebe plechovku Coca-coly. Protože normálně se to nedá vypít, jak je to sladké, a říct, že jsem to snědl, se jaksi nehodí. Napěchovat je skutečně dobré sloveso.

I jsem se odpoledne dovolal domů a prý jsou na Moravě veliká vedra. Mně můžou o vedrech vykládat, já jedu do Údolí smrti … Vyzvedl jsem si fotky v K-martu a ty fotky mě moc nepotěšily. Ty, na které jsem se těšil, se mi nepovedly, napůl chybami mými a napůl záhadně osvětleným filmem. Ty ostatní jsou vesměs dokumentární snímky à la „byl jsem tam“ a „sem se mi postav, ať se mi to vejde do záběru.“ Asi přestanu fotit tolik a budu za hledáčkem více přemýšlet.

A bylo vedro venku, ale ne zase až tak moc, anžto se po obloze honily mraky, a tak já odpoledne projel Novým Mexikem až do Arizony, ne vždycky tou nejpřímější a nejhlavnější cestou, o to však cestou hezčí a zajímavější. Hranice Nového Mexika a Arizony byla pro mne i hranicí pouště a borovicového lesa, což mě docela dost překvapilo, protože ta hranice je čára nakreslená pravítkem a nebyl bych čekal na hranici nějakou výraznější změnu tváře krajiny. Arizonou jsem projížděl indiánskou rezervací, a to už byla opět poušť, protože kdo by taky dal indiánům nějakou dobrou půdu. A indiánská vesnice je dnes houf mobilních domků, řádně ošuntělých a unavených a vůbec to nevypadá, že by tam to teritorium příliš vzkvétalo. Neznám americkou historii natolik dobře, abych mohl říci, že i to je dnes o 100 % lepší než v dobách generace předešlé, ale je to docela možné. Jenže on i bílý Američan se má dnes o 100 % lépe než Američan předešlý, takže tento hypotetický argument stejně pokulhává.

Úterý 2. srpna

A opět mě ráno brzo probudilo slunko, ale nejen to, i nějaká liška či kojot či co si štěkalo dost blízko, pak už jsem jen slyšel zoufalé zapískání pravděpodobně zajíce a následné křoupání kostí. Jen jsem si tak šáhnul po svém krku, abych se ujistil, že dneska byla řada na někom jiném.

Že se mi povedlo včera do večera ujet pořádný kus cesty, dostal jsem se na půldenní vzdálenost od jižní hrany Grand Canyonu o den dříve, než jsem původně plánoval. Ono jsem si původně myslel, že už je to jenom čtvrt dne jízdy a tak mě ta vzdálenost přeci jen trochu překvapila, nicméně v půli dvanácté jsem na výletnických informacích zjistil, že kempy dole v kaňonu jsou plné a že bych na své povolení musel čekat dva dny. A že se určitě nemám pokoušet seběhnout až dolů k řece a zpátky za jeden den. A tak jsem ve dvanáct zahájil svou cestu do kaňonu dolů po stezce Zářivého anděla. Vtip je v tom, že dole je o moc víc vedro než nahoře a o moc míň vody než nahoře a že je to nejprve dolů a pak nahoru. A voni lidi dolů do toho žhavého pekla nalezou a pak mají problémy vylézt zpátky nahoru. A tak za uplynulé tři roky měli 750 případů, kdy někomu musela pomoct místní horská služba s mulami. Já jsem ten kaňon bral skutečně seriozně. Cestou tam mají co míli a půl občerstvovací stanice s vodou a na vyhlídkový bod dolů je to 6 mil (jeden výškový kilometr) = 4× cestou dolů potkáš vodu. Na 4,6 míli je dokonce pramen Zářivého anděla, kempink, rostou tam stromy, a vůbec si člověk připadá jako v oáze. OK, tak dolů jsem sešel svým třímílovým za hodinu tempem, to mě ani moc nepřekvapilo. Bylo to dolů kopcem a bez zátěže, takže proč ne. Jenže po odpočinku dole jsem nahoru vyšel taky svým třímílovým za hodinu tempem a to mě dost překvapilo. Teda předešel jsem všechny a dost jsem je tím deptal, a dost jsem u toho dýchal, ale přeci jenom jsem nečekal, že to byť i jenom půjde vyjít nahoru takhle rychle. Trik je v tom, že ta stezka je do extrémního dolíku, jenže postavená velmi pozvolně s mnoha serpentinama a že teda není až takovej rozdíl jít dolů nebo nahoru. Dole v oáze u vody jsem potkal dvě mladé holky – Češku a Slovenku, co dělají v Americe dráby na malé děti a za těch pár šušňů, co dostanou, pak cestujou okolo. To je dobře, že mládí pozná svět, jenže ony mně ty báby vykaly. Boha, to musím vypadat staře.

Nakonec jsem si dal v báru pivo, na večeři jsem měl já a místní veverky granula vločky, a poodjel jsem od kaňonu pryč přespat u cesty. A zrovna, když jsem se utábořil, zapadalo slunko, a já se na to díval jako na barevnou televizi.

Středa 3. srpna

Sice je to pořádný kus cesty, ale přeci jen jsem dnes dojel do Las Vegas. Což znamenalo projet půlku Arizony, jenomže ona se tu krajina až tak moc nestřídá, abych se o ní mohl rozplývat na mnoha mnoha stránkách. Když člověk jede hodinu, a ona je to poušť, a jede další hodinu a ona je to furt poušť a jede třetí hodinu a stále pouští, tak ono se to musí vidět a zažít, aby jeden pochopil. Odbočil jsem k vodě – tedy k přehradnímu jezeru na Coloradu a ona z toho byla zajížďka 30 mil tam a 30 mil zpátky. Což mi teda mohli na začátku té odbočky říct. Že jsem se pak rochnil ve vodě nemalou chvíli je celkem jasné, že jsem byl na pláži sám, protože všichni Američani lodičkovali motorově je taky jasné. Já jsem cestou dále chtěl pokračovat bez přilby, aby mě vítr trochu zchladil, jenže ono to nešlo. Ten fén proti byl tak horký a tak suchý, že mi to vysušovalo oční bulvy a já si musel přilbu zpátky nasadit. Do Los Vegas, byť od vody pouhých 50 mil, jsem přijel teplem vyčerpaný a první, co jsem v první herně musel udělat, bylo zajít si tam do hospody na jídlo. A bylo toho dost a bylo to dobré a bylo to levné, jak se už ostatně o Los Vegas říká. Vzpamatovaný jsem se pár hernama prošel a kdykoliv venku, bouchlo mě horko do hlavy. Teploměr ukazoval 41 °C (105 °F). V hernách bylo hezky – klimatizovaně. Takže – taková herna, to je =óóóóbrovský sál začínající řadou automatů – jednorukých banditů. Okolo sedí lidi libovolného věku s kyblíčkama na drobné a cpou to dovnitř těch automatů. Ono za $ 100 řekněme jeden může dostat celkem dost 5-ti centů a než se tohle prohraje, to může nějakou dobu trvat. Příjemné prázdniny v Las Vegas. Hlouběji v Casínu jsou ruletové stoly, stoly na karty – pokr a oko a stoly na házení kostkama. Variací karetních her je různě, co je však dáno, je, že krupiér se chová v podstatě jako automat. U oka, řekněme, musí dosáhnout 17 a více, pokud přepálí, vyplácí všechny ostatní hráče. Oko je asi tak jediná hra, kterou bych tam hrál, kdybych tam šel hrát. Ze všech ostatních her čpěl nepoměr vsazených peněz a šancí vyhrát. K automatu bych si nesedl ani za nic, tam nemáš nejmenší představu, jak je to nastavené. Že tam lidi sedí a hrajou, si vysvětluju i tím, že alespoň nemají svědky, kolik toho prohrajou. Všelijací lidi se vyskytnou v casinu. Bába, co bez uzardění oka vytáhne z kapsy $ 1000 a vymění je za hrací žetony, nervozní turista, který už je mínus $ 100 a měl by tedy co nejdříve přestat, ale když ona se přece karta musí obrátit, bába, co o berlích sotva doleze, ale přeci sedne k 5-ti centovému automatu, či důchodci, kteří hrajou Keno, což je obdoba naší Sazky, jenže kompjuterizovaná a tahy jsou co 5 minut. Takže lidi jenom sedí jako v čekárně a čumí na monitor. Já jsem se tam procházel odpoledne až večer, kdy casína působí spíš jako turistická atrakce, mj. pro spousty japonských turistů, předpokládám, že skuteční hráči se tam objeví až později v noci, kdy teprve kolotoč peněz nabere obrátky. Nevím, já jsem se po setmění a po trochu zchlazení odebral k motorce, vyhodil jsem parkovací pokutu, kterou jsem si nezasloužil, a za tmy odjel z Las Vegas kousek pryč vyspat se u cesty.

Čtvrtek 4. srpna

Vedro bylo v noci takové, že mi stačilo se jen přikrýt ručníkem a dalo se spát. Teprve chvíli před ránem se trochu ochladilo, tedy v době již pološera a vycházejícího slunce. Vstal jsem s těmi prvními červánky, protože jestli se něčeho po včerejšku bojím, tak je to být v Údolí smrti odpoledne za teplotní kulminace. Zdá se, že i domorodci žijí raději v chladnějších ranních hodinách, protože v 5 hodin ráno kolem mne proklusala dvojice kondičních běžců a začíná se to pomalu rojit autama vezoucími lidi do práce do Las Vegas. V 5:30 ráno s nastartovanou koloběžkou a odjíždějící, to je můj absolutní rekord těchto prázdnin. V mém směru nikdo, v protisměru jedno auto za druhým, všechno to jede do Las Vegas. Vzpoměl jsem si na „dělnický“ ranní vlak do Londýna s gentlemany čtoucími Daily Mirror, tady si gentlemani své ranní zprávy patrně poslechnou v rádiu sedíce za volantem. Ráno bylo TAK chladno, že jsem si na jízdu musel nasadit rukavice, ó to blaho. Však ono to nevydrží až tak dlouho. Jako patrně první turista v mém směru jsem toho rána vjel do Údolí smrti a vybral jsem si celkem odlehlou cestu doporučovanou jen pro velmi spolehlivá vozidla, protože v případě poruchy či přehřátí by jeden mohl mít dost vážné problémy. Z čehož je vidět, že svou koloběžku považuju za velmi spolehlivé vozítko.

Poušť, pokud si ji má člověk sílu vychutnat, tzn. pokud není ubíjející vedro, tzn. pokud je 7 hodin ráno, je krásná ve svém extrému. Extrém a vybočení z řady, to bylo vždycky moje, a poušť takovým extrémem je. Extrémem barev, extrémem teplot, extrémem sucha. Dostal jsem se i na nejnižší bod – 280 stop pod hladinu moře, a když jsem vypnul motorku, nastalo naprosté ticho. Ani vánek se nepohnul, ani moucha nezabzučela, nic, ticho, mrtvo. Údolí smrti. OK, i jsem se prošel Zlatým kaňonem míli tam a míli zpátky, slunko si už na mne posvítilo a bylo vedro. 8:30 ráno, rozhodně bych se tam nechtěl projít odpoledne. Zlatý kaňon, to byla skála a nic než skála. Ani křak, ani travička, nic. Tam by se mohly natáčet sci-fi scény z jiných planet.

Po těchhle 70 mílích pouště, sucha a mrtva jsem dojel do prostřed Údolí smrti a vono tam bylo a) à la zámek kohosi patrně dost bohatého s tenisovým kurtem, palmama a vším tímhle haraburdím a b) „v podzámčí“ veliké rekreační středisko, doslova rekreační vesnice s *golfovým kurtem.* Boha jeho. Odkud je tam voda, naprosto nechápu, ale že by byla z místního potoka, vylučuju, protože tam žádný místní potok není. OK, tento rok mi to na týdenní pobyt v Údolí smrti v rekreačním středisku už asi nevyjde, uvidíme někdy později. Tento rok mi to vyšlo na to, že jsem se tam projel na koloběžce okolo a nevěřícně zíral na břicháče s golfovejma holema. Pak už bylo mou jedinou starostí dostat se odtamtud pryč, vedro začínalo. Bylo 9 hodin.

Ještě jednu poznámku k Údolí smrti. I tenhle park je – samozřejmě – značně motorizován a k zajímavým místům různosti pouště vede asfaltka a místa jsou pojmenována. Jenom ta jména jsou taková neusedlá, čpící čerstvostí. Náš prapředek by určitě nepojmenoval místa jmény jako Bod inspirace či Umělcova vyhlídka. V jeho době tyhle pojmy prostě nebyly tak široce užívány v jazyce. Našinec zná svou Lysou horu či Dolní Lhotu a krása těchhle jmen a jejich zakořeněnost v jazyce mu dojde až v kontrastu se skřípavým Bodem inspirace.

Dojel jsem až do nížiny pod nejvyšší horou Californie – Mount Whitney a na turistických informacích se usadil na odpoledne, a užíval si stínu a picnikových stolů. A byl bych si jich rád užíval až do večera (měl jsem na čem pracovat), jenže oni mě odtamtud v 5 hodin vyhodili, že zavírají krám. Tak jsem svoje dodělal v místním městském parku a k večeru poodjel 20 mil na dálniční odpočívadlo, ve studené vodě místního potoka se vykoupal a vyčuraný a s vyčištěnýma zubama šel spát. Kam já to mám vlastně zítra jet, když ono se mi to děsně rychle krátí a do Lafayette je odsud přes 2000 mil – týden usilovné jízdy.

Pátek 5. srpna

Siera Nevada se to pohoří tady jmenuje a tady jsem opět po dlouhé době viděl zelené stromy a to byla útěcha pro oko. A když jsem odbočil z hlavní cesty v širokém údolí na vedlejší, co se klikatila horou, to jsem teprve ožil! Tam už to nebyly jednotlivé stromy, tam toho byl plný plničký les. Tohle byla v podstatě jediná vedlejší jedoucí horou na sever a křižovala spoustu hlavních jdoucích do L.A. Po velkých městech rozhodně netoužím a řekne-li se Los Angeles či San Francisko, necuká mi to v řídítkách tímhle směrem. Ovšem spousta těch lidí z měst má teď prázdniny a vyráží se zrekreovat, takže ta moje cesta, byť vedlejší, byla dost plná. Což jsem pochopil vzápětí, co jsem dojel k jezeru Tahoe – uprostřed slušných hor jezero jako kráva a v létě stabilní slunečné počasí. Rázem mi ta krajina připomínala Solnou komoru v Rakousku a to i tím, že pobřeží jezera byly vesměs soukromé pozemky a za vstup na pláž by jeden musel platit. Vzpomněl jsem si na náš Orlík, kde lze ještě stále stanovat celé léto zdarma a říkal jsem si, jakpak dlouho asi ještě. Jenom windscurfů jsem na hladině Tahoe neviděl až tolik – zato motorových plavidel všech velikostí spousty. Američan motor miluje.

Oddechl jsem si trochu na picnikovém odpočívadle a nástupišti do hory a že se mi tam oddechovalo dobře a že už bylo odpoledne, tak jsem tam zůstal i na noc. Aut okolo projíždějících bylo i v noci stále dost.

Sobota 6. srpna

Ráno jsem si do té hory kousek vyběhl a musím znova říci, že se mi tam líbí. Aby taky ne, když se to tu jmenuje Eldorádo národní rezervace. Co se mi však nelíbí, je to, že u nástupiště do hory se člověk musí zaregistrovat pod pokutou 5000 dolarů a/nebo až 6 měsíců vězení. Obojí mi připadá jako nonsence, vyplňování papírů jako čirá byrokracie. Tím, že nechám lidi vyplňovat registraci, přece neochráním přírodu o 23,7 % lépe – i když kdo ví, možná, že se to dá v nějaké rubrice vykázat.

Seběhl jsem z hory dolů a jsem z toho nějaký unavený. To není dobře, protože co mne čeká, je dlouhá cesta, začíná mi ten ústup z Rockies do Indiany strašit v hlavě. Chci se ale zpátky protáhnout o něco severněji, kde by nemuselo být ubíjející vedro a taky se chci ještě trochu povozit touhle horou, takže vyrážím opět na sever a nevadí, že jsou tam šraňky a koleje. Mám po cestě ještě jeden národní park – Lassen Vulcanic n. p., maličký park okolo sopky naposledy činné roku 1915, a sem jsem dojel navečer. A jako obvykle v n. p. se tady nesmí volně stanovat, jenže já si našel picnikové stoly u cesty šikovně schované za křakama, kamž jsem se i s koloběžkou schoval. V noci v 10 hodin si přijel hlídač zkontrolovat parkoviště, jenže nic neviděl. Kdepak takhle na Olšáky, mám své zkušenosti od Žlutého kamene. Podotkněme ještě, že večer jsem byl rád, že jsem rád, že ležím a spím.

Neděle 7. srpna

Tak jsem si to včera večer napočítal domů celkem přesně na 2,5 tisíce mil. Na což máme s koloběžkou všeho všudy 8 dnů. OK.

Vstal jsem a vypadl jsem od nocležiště brzo ráno, aby mě snad nenachytala ranní úklidová četa, když hlídače jsem včera večer tak chytře přelstil, a vyběhl jsem hore kopcem 2 míle na tu sopku Lassen Peak, co si soptila v letech 1914–15. A byly tam docela pěkný výhledy dookola a vrchol vypadal sopkovatě, tak jsem byl spokojenej. Tyhle hory co nějak vyvrášćí z pohybů zemské kůry, jsou mi jaksi pochopitelnější, než hora, co vznikne z placky tak, že okolo proteče voda, a tak jsem se v tomhle parku cítil jaksi spokojenější než řekněme v Grand Canyon. Nahoře byla zima a foukalo tam, plus moje únava z předešlých dnů – prostě jsem raději seběhl dolů a ujel svých dnešních 300 vlekoucích se mil. Cesta mě zavedla zpátky na hlavní, tedy do širokého údolí, kde jedním z mých největších zážitků byly barvy západu slunce. Jsem v Oregonu, což je můj 30. navštívený stát Unie.

Pondělí 8. srpna

Dneškem počínaje to definitivně otáčím na východ. Rockie Mountains jsou v oblasti, kudy jedu, stále docela suché. A to tak, že v údolích, na co se neleje voda, usychá až do podoby pouště i s písečnýma dunama. Což jsem nečekal vzhledem k tomu, že jsem se pohnul dost na sever. Patrně nejzáživnější část Oregonu je Pacifické pobřeží, kolem kterého se kroutí cesta č. 1, já se tam však podívám až někdy později. Tohle léto mi už nevyšel čas. Vnitrozemí Oregonu, kudy jedu, vypadá popsaně pouštně a chce-li jeden potkat strom či les, musí na vedlejší a do kopce. A tak farmáři lejou vodu na cokoli co má růst dnem i nocí a – patrně tabák – zalívají po zemi skrzevá rygolky a kanály přes celá pole.

Přehoupnul jsem se přes řeku a hranici do Idaho – famózní brambory – a okolo řeky se po vedlejší cestě opět vyšplhal do kopců. Na té řece byla sada přehrad z důvodů zavlažování, tož jsem se v jedné pod mostem i okoupal. Rejdily tam po hladině všelijaké vodní motorky, od maličkých mopedů, co se bez pohybu pod člověkem potopí, takže se musí vystoupit do vody, až po seriozní motorové čluny tahající na laně vodní lyžaře. Motor, motor, motor. Že by někdo zápolil s plachtou na windscurfingu, bylo nereálné, protože na tomhle náčiní chybí motor.

Já jsem opět svůj motor nastartoval a po ještě chvíli stoupání se konečně zase dostal do lesa a do hory a říkal jsem si, proč že tudy nevedou všude jenom vedlejší cesty, proč já se vždycky musím bahnit v těch obrovských údolích. Na tyhle vedlejší cesty se člověk může docela spolehnout, že to tam bude pěkné (nejlepší jsou cesty s podtitulem – v zimě zavřeno) a obvykle je to tam pak jedna velká rekreační oblast. Docela si dovedu představit vzít rodinu a na týden tam u řeky zakempovat, trochu si zarybařit, trochu pochodit po horách a mít pohodu.

Já jsem zakempoval v sedle po ujetých 330 mílích a jsem dost unavený. Jsem dost hodně unavený.

Úterý 9. srpna

Spal jsem jako dudek, což bylo dobře, což jsem potřeboval. Cesta mě zavedla zpátky na hlavní a po nějaké té další míli dokonce i na mezistátní dálnici a tam už se to definitivně nekroutí tam už to jenom jede dopředu a dopředu a dopředu a dopředu. To jsou dálnice, kde člověk v autě zamkne plyn (tlačítko zvané crusedriver) na rychlosti 70 mil v hodině a volant pak může řídit třeba pravou nohou a levou mít vystrčenou z okýnka ven chladit. Velké motorky už dneska taky mají crusedriver, na tu moji to však nějak zapomněli nainstalovat.

OK, dojel jsem si do Bozemanu, kde jsem se cítil málem jako doma, a v místním K–martu zakoupil koloběžce zase nějaký olej. V dálce byla slušná průtrž mračen a zapadající slunko vykreslilo na obloze nádherný duhový oblouk. Přesně jak má být, od prava až do leva. Popojel jsem ještě další trochu a posledních 70 mil mi z toho už doopravdy hrabalo. Zpíval jsem si nahlas dětské odrhovačky atp. a navíc se zdálo, že do toho velkého lijáku tak akorát jedu. A to se mi vůbec nelíbilo. Jak však nade mnou stojí občas anděl strážný či kdo, tak tam byl i teďka a já s prvníma kapkama toho deště dojel na dálniční odpočívadlo a tam to pod stříškou zapíchl. 440 mil za dnešek. Jak jsem se tak však se štěstím schoval před deštěm, tak mě na druhou stranu v noci vydatně zalilo automatické kropící zařízení. A co mě mrzí mnohem více, vydatně to zalilo i koloběžku.

Středa 10. srpna

Včera se mne chlapík v Bozemanu na benzínce ptal – a jedeš do Sturgis? – Co to je? – No tam je teď každoroční motorkářské shromáždění. Sturgis, Jižní Dakota. A ono se ukazuje, že já mám skrze ono místo namířeno tak či onak, chci-li se podívat na monument čtyř tváří v Jižní Dakotě a že mám Sturgis odsud nějakých 300 mil, takže tam tak k večeru můžu zhruba dojet. A říkal jsem si, že by to mohla být docela zajímavá akce. Na dálnici se mi to motorkama začalo hemžit více než obvykle, člověk už kvůli zdravení pomalu zapomíná, kde má levá ruka řídítka, a ráno jsem vyzpovídal dva chlapíky, co měli své Harleye na přívěsu za pick-upem. Jeli do Sturgis. Později jsem koukal jako blázen, když si to okolo mne prohasila bába na Harleyi s přívěsem a na přívěsu posazenej pes – ovčák. Normálně pes nafasuje motorkářské brýle a už se to mastí 60-tkou se psem vzádu na přívěsu. Co se asi bábě nelíbilo, že se jí ten Harley rozbil – něco se spojkou. Tak jsem ji alespoň pomohl pár kroků odtáhnout přívěs a motorku na naštěstí blízké odpočívadlo a trochu jsem ji vyzpovídal. Pes prý s tímhle ježděním nemá žádné problémy, ale musí se vytrénovat odmala.

Já jsem skutečně odpoledne dojel do Spearfish – pouhých 10 mil od Sturgis, a tam jsem na turistických informacích vyzjistil, co je to ten Sturgis vlastně za akci. Je to tak, že první celý týden v srpnu se slezou motorkáři z celých USA do Sturgis a okolí. Sturgis má normálně 6 tisíc obyvatel a na týden se rozroste o 150 tisíc motorkářů. Tahle akce má velikou tradici – začala už před 54 lety a je největší a nejstarší svého druhu. Původně výhradně Harleyovská, dnes otevřena i jiným značkám, ovšem Harleyové jsou stále v totální převaze. Což má i svůj prostý racionální důvod. Japonské motorky jsou stavěné svým způsobem účelně a mimochodem taky vypadají hezky. Harley je motorka na parádu. U starších modelů je jejich parádnost podtržena hodně nízkou spolehlivostí. Dnešní Harley zachoval design z 40.–50. let a udělal tu motorku spolehlivou. A drahou. Hodně drahou, tak až se z ní stává šperk k nošení na speciální příležitosti, jako je třeba výroční Sturgis. Což znamená, že ať je to v N.Y. či v L.A., Harley se naloží na přívěs a odjede se do Sturgis. Tam se znovu vypucuje všechen prach z cesty a týden se pojezdí po okolí a domů se to znovu odveze na přívěsu. OK, každý svého štěstí strůjcem, já si myslím, že nemůžeš-li na té své odjet, nech ji tam, kde je.

Ve Spearfish už byly motorky v převaze nad auty, v centru mezi historickými zlatokopeckými baráčky se ten Harley otevře, co to dá, a v ozvěně je ta motorka teprvá slyšet. 10 mil do Sturgis bylo úžasných. Ať se člověk rozhlídnul dopředu, dozadu, doprava či doleva, všude byly motorky. Jako řidič auta bych se tam normálně bál, jako řidiči koloběžky se mi to moc líbilo. V samotném Sturgis je v centru na Hlavní třídě vjezd povolen jenom motorkám, stojí tam zaparkované ve 4 řadách přes 6 křižovatek a je to totální motorkové šílenství. Podotkněme pod čarou, že v myslivecké kombinéze se tam skutečně nejezdí, alebrž je to všechno černá kůže v Harleyově stylu s mohutnými tetováními atp. Lidi se navzájem fotí a filmujou, protože se jim to líbí a obecně se cítí mezi svými. Občas se tam projede skoro nahatá bába (rozuměj v plavkách), což je v Americe hodně neobvyklé, takže to vyvolává velikou odezvu a ještě mohutnější focení a filmování. V rámci shromáždění probíhají i všelijaké závody a rallye atp., ovšem jenom jako vedlejší akce. Hlavním účelem shromáždění – aspoň se mi zdálo – je nevšednost nakupení tolika motorek na jedno místo. Manželé – kupř. – se urvou na pár dní od dětí a v sedle Harley si můžou trochu zavzpomínat na divoké mládí, svého Haryka můžou ukázat ostatním atd. Psali v novinách, že kdo se nepromenádoval se svojí motorkou po Hlavní třídě, nebyl ve Sturgis, tak jsem se tam taky projel dokola a – byť nejsem bába v plavkách – vzbudil jsem trochu pozornosti svými kufry na koloběžce.

Bylo už večer a do nočního života jsem se rozhodně nechtěl zapojit, tak jsem odjel kousek ze Sturgis do Černých hor a u cesty zastanoval. A přestože mi u ucha patrně burácely Harleye celou noc, spal jsem bez problémů.

Čtvrtek 11. srpna

Čas mě tlačí, domů to mám stále přes tisíc mil, takže jsem vyrazil relativně brzo ráno směrem k monumentu indiánského náčelníka Crazy Horse monument. Nejen že se ten náčelník jmenuje Bláznivý Kůň, on je to i bláznivý projekt. Na truc pomníku čtyř prezidentských tváří, který je nedaleko, se místní indiáni rozhodli udělat indiánský pomník. Jezdec na koni vznikne z toho, co byla původně hora, a bude vysoký 500 stop. Projektu se ujal sochař Ziolkowski, modely vypadají skutečně pěkně, na originálu se stále pracuje, pomalu se rýsuje indiánova tvář, která by mohla být dokončena r. 2000, a kdy se ten pomník celý dokončí, nemá nikdo nejmenší představu. Podotkněme ještě, že se jedná o soukromý podnik bez libovolných státních dotací, protože v upomínku na indiánův odpor proti státu.

Crazy Horse a Monument 4 tváří patří jaksi k sobě, takže jsem popojel k tomuto druhému veledílu. Tváře Washingtona, Jeffersona, Lincolna a Rooswelta jsou vytesány do hory Rushmore, každá je vysoká 60 stop a v záplavě dojmů z Crazy Horse vypadají jako malí Bobci. Člověk by to měl navštívit v opačném pořadí a pak by byl patrně šokován oběma veledíly. OK, viděl jsem, vyfotil jsem a skrze Bad lands n. p. jsem se dostal do placaté části Jižní Dakoty, kde už jediným mým úkolem bylo držet pravou rukou otevřený plyn. Mapa Jižní Dakoty se od tohoto okamžiku dá použít k hraní piškvorek, cesty jsou navzájem kolmé a tvoří čtverečkovanou síť.

K večeru jsem skončil pod stříškou na odpočívadle, což bylo dobře, neboť se rozpršelo, a schovat a přespat tam přišli i další dva chlapíci – John a Frank – na svých motorkách. Povídali jsme dlouho do noci chlapsky o motorkách, o bábách a tak a došli jsme na to, že bába na hadru na motorce 400 mil denně neujede. Tak jsem se naučil idiom vyjadřující děvče v době menstruace.

Pátek 12. srpna

Osmset mil domů, to by se dalo udělat ve dvou dnech. 800 mil a po cestě nic zajímavého k vidění. Snad to nějak přežijeme. Vyrazil jsem relativně brzo ráno a dostal se do ranní mlhy a vlhka. Byly místa na mé cestě, kdy jsem si přál větší vlhkost vzduchu, teď mě to však až tak moc netěší. Ještě stále ráno jsem znovu překročil Missouri a při té příležitosti se v ní okoupal. Jak si tak jedu Iowou, tak koukám, na co že to koukám, a on to Tábor. Tedy psáno po americku – Tabor, tak jsem se tam zastavil na oběd v místní Hospůdce – Holírně a od hospodské se dozvěděl, že tu žije česká komunita a že tu občas někdo i umí česky. O čemž mě přesvědčila jedna z pozdějších zákaznic, když se mě česky povyptávala, z kama že to su a uvítala mě v Táboře. Jenom na jídelníčku neměli zrovna žádné české jídlo, musel bych počkat do soboty na vepřo-knedlo-zelo. Snad na to natrefím příště.

Když má jeden v plánu přes 400 mil, tak se ani nikde moc nezastavuje a jenom to tlačí dopředu. Z Iowy si tak mimo Tábora pamatuju ještě nekonečné lány kukuřice a že tam krajina byla přeci jen malinko zvlněná. Pozdě v noci a už za tmy jsem skončil v městském parku jedné malé vísky.

Sobota 13. srpna

Tragikomicky byl dnešek jeden z nejhorších dní těchto prázdnin, i když ráno nevypadalo nijak neobvykle. Zastavil se u mého nocležiště v parku jeden domorodec na své pravidelné ranní procházce před odchodem do práce na devátou a měl spoustu otázek, jak že je to v Čechách atd. Co však bylo nezvyklé, bylo, že se tento vyčesaný a spořádaný občan ke mně ještě jednou vrátil, aby mi sdělil poselství, že Kristus žije. Na což jsem mu řekl, že to je jistě dobře, a chlapík se definitivně vypařil.

Nebe se všelijak zatahovalo a vypadalo to na déšť, pak zase ne, až to na mně definitivně spadlo. Ten den třikrát. Kdyby se tyhle bouřky neodehrávaly 40–20 mil od Lafayette, zalezl bych se někam schovat, počkal bych, až to přejde, případně bych někde přespal. Takhle jsem se rozhodl, že tím projedu, což už se nikdy v životě v podobné situaci nerozhodnu zopakovat. Poprvé pršelo hustě, neviděl jsem nic moc, ale naštěstí nefoukalo a já se držel koncových světel přede mnou jedoucího náklaďáku, docela jsem promokl, ale vyjel jsem z toho. Podruhé jsem to chytil 20 mil od Lafayette, pršelo více než před tím, viděl jsem ztěží čáru krajnice, foukal nárazový vítr a v jednu chvíli přestal dokonce pracovat jeden válec, naštěstí se to samo umoudřilo.

Vyjel jsem z toho ven na ještě suchou cestu – tedy podařilo se mi tu bouřku předhonit a moc jsem si liboval, že už jsem v Lafayette. Jenže Marcel ani Daniel nebyli doma a než jsem se od nich dostal k Georgovi Vaněčků – cca 7 minut cesty – chytla mě ta bouřka potřetí a to takovou intenzitou, že kdybych tu cestu neznal zpaměti, tak to nenajdu. V jednu chvíli mě to málem sfouklo z cesty. Vaněčci naštěstí doma byli, George mi dal pivo první záchrany, suché prádlo a večeři a pomalu jsem se vzpamatovával.

Vítej zpátky v Indianě, Martine.